

Väljaandja:	Riigikogu
Akti liik:	seadus
Teksti liik:	terviktekst
Redaktsiooni jõustumise kp:	01.09.2017
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:	31.12.2017
Avaldamismärke:	RT I, 07.07.2017, 37

Riigieelarve seadus¹

Vastu võetud 19.02.2014

[RT I, 13.03.2014, 2](#)

jõustumine 23.03.2014, osaliselt 01.01.2015 ja 01.01.2017

Muudetud järgmiste aktidega

Vastuvõtmine	Avaldamine	Jõustumine
19.02.2014	RT I, 13.03.2014, 2	23.03.2014, osaliselt 01.01.2015 ja 01.01.2017
19.06.2014	RT I, 29.06.2014, 109	01.07.2014
19.06.2014	RT I, 29.06.2014, 109	01.07.2014, Vabariigi Valitsuse seaduse § 107 ³ lõike 4 alusel asendatud ministrite ametinimetused.
11.02.2015	RT I, 12.03.2015, 1	01.01.2016
10.12.2015	RT I, 30.12.2015, 4	01.01.2016
07.06.2016	RT I, 21.06.2016, 1	01.07.2016, osaliselt 01.01.2017
14.06.2017	RT I, 01.07.2017, 1	01.09.2017
19.06.2017	RT I, 07.07.2017, 4	17.07.2017, osaliselt 01.01.2018, 01.01.2019, 01.05.2019 ja 01.01.2020

1. peatükk Üldsätted

§ 1. Reguleerimisala

(1) Käesolev seadus sätestab riigieelarve koostamise, vastuvõtmise ja riigieelarve vahendite kasutamise tingimused ja korra. Samuti sätestatakse riigieelarve koostamise alused, mille kohaselt lähtutakse riigieelarve koostamisel riigi rahandusprognosist tulenevatest fiskaalpoliitilistest võimalustest ja strateegilistest arengudokumentidest.

(2) Riigieelarve koostamisele seatud nõuete täitmiseks sätestatakse käesoleva seadusega tingimused valitsussektori keskvalitsuse allsektori üksuste kohustuste võtmisele ja vahendite planeerimisele. [[RT I, 07.07.2017, 4- jõust. 17.07.2017](#)]

§ 2. Valitsussektor ja keskvalitsuse allsektor

(1) Valitsussektorisse kuuluvad Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 549/2013 Euroopa Liidus kasutatava Euroopa rahvamajanduse ja regionaalse arvepidamise süsteemi kohta (ELT L 174, 26.06.2013, lk 1–727) A lisa punktis 2.112 nimetatud üksused.

(2) Valitsussektor jaguneb keskvalitsuse, kohaliku omavalitsuse ja sotsiaalkindlustusfondide allsektoriks. Keskvalitsuse allsektorisse (edaspidi *keskvalitsus*) kuuluvad üksused on:

- 1) valitsusasutus, valitsusasutuse hallatav riigiasutus, maakohus, halduskohus ja ringkonnakohus (edaspidi *riigiasutused*);
- 2) Riigikogu Kantselei, Vabariigi Presidendi Kantselei, Riigikontroll, Õiguskantsleri Kantselei ja Riigikohus (edaspidi *põhiseaduslikud institutsioonid*) ning nende haldusala asutused;

3) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 549/2013 kohaselt keskvalitsuse üksusena määratletud avalik-õiguslik juriidiline isik, riigi asutatud sihtasutus ja riigi osalusega äriühing (edaspidi *keskvalitsuse juriidilised isikud*).

(3) Valitsussektori üksuste nimekirja avaldab oma kodulehel ja teavitab üksuse kuulumisest valitsussektoris Statistikaamet.

§ 3. Ministeeriumi valitsemisala

(1) Ministeeriumi valitsemisalana käsitatakse käesolevas seaduses ministeeriumi koos oma valitsemisala riigiasutustega.

(2) Põhiseaduslikele institutsioonidele ja nende haldusala asutustele kohaldatakse käesolevas seaduses ministeeriumi, ministeeriumi valitsemisala ja riigiasutuse kohta sätestatud, kui käesolevas seaduses ei ole sätestatud teisiti.

(3) Riigikantseleile ja Riigikantselei haldusalale kohaldatakse käesolevas seaduses ministeeriumi ja ministeeriumi valitsemisala kohta sätestatud.

§ 4. Eelarvenõukogu

(1) Eelarvenõukogu on Eesti Panga seaduse § 4² kohaselt moodustatud nõuandekogu, mis hindab riigi makromajandusprognoose ja riigi rahandusprognoose ning jälgib käesoleva seaduse 2. peatükis toodud eelarvereeglite täitmist käesolevas seaduses ja Euroopa Liidu õiguses esitatud nõuete kohaselt.

(2) Eelarvenõukogu seisukoha mitteametlikult põhjendab Vabariigi Valitsus seda avalikult.

(3) Riigi makromajandusprognoosi (edaspidi *makromajandusprognoos*) ja riigi rahandusprognoosi (edaspidi *rahandusprognoos*) kohta antud hinnangu arvestamata jätmist põhjendab Rahandusministeerium.

2. peatükk Eelarvereeglid

§ 5. Eelarvepositsioon ja keskpika perioodi eelarve-eesmärk

(1) Valitsussektori eelarvepositsioon on valitsussektori kogutulude ja kogukulude vahe.

(2) Valitsussektori struktuurne eelarvepositsioon on tsükliliselt korrigeeritud valitsussektori eelarvepositsioon, mis ei arvesta ühekordseid ega ajutisi tehinguid.

(3) Keskpika perioodi eelarve-eesmärk on stabiilsusprogrammis Euroopa Liidu liikmesriigi seatud valitsussektori struktuurse eelarvepositsiooni eesmärk vastavalt nõukogu määrusele (EÜ) nr 1466/97 eelarveseisundi järelevalve ning majanduspoliitika järelevalve ja kooskõlastamise tõhustamise kohta (EÜT L 209, 02.08.1997, lk 1–5).

§ 6. Eelarvepositsiooni reeglid

(1) Riigieelarve tuleb koostada selliselt, et valitsussektori struktuurne eelarvepositsioon on käesoleva seaduse §-s 15 nimetatud riigi rahandusprognoosi arvestades tasakaalus või ülejäägis.

(1¹) Kui eelmiste eelarveaastate jooksul on tekkinud kumulatiivne struktuurne ülejääk, võib riigieelarve koostada ka selliselt, et valitsussektori struktuurne eelarvepositsioon on puudujäägis kumulatiivse struktuurse ülejäägi ulatuses, kuid mitte rohkem kui 0,5 protsenti sisemajanduse koguproduktist aastas.
[RT I, 07.07.2017, 4- jõust. 17.07.2017]

(1²) Kumulatiivne struktuurne ülejääk on tekkinud juhul, kui alates 2014. aastast kuni jooksvale eelarveaastale eelnenud aastani tekkinud valitsussektori struktuursete eelarvepositsioonide eurodes väljendatud summa on positiivne. Kui summa on negatiivne, siis on tekkinud kumulatiivne struktuurne puudujääk.
[RT I, 07.07.2017, 4- jõust. 17.07.2017]

(1³) Kumulatiivse struktuurse eelarvepositsiooni seis fikseeritakse eelmise eelarveaasta lõpu seisuga stabiilsusprogrammis ja hiljem seda ei korrigeerita.
[RT I, 07.07.2017, 4- jõust. 17.07.2017]

(2) Seadusega või seaduse alusel peab olema tagatud, et keskvalitsuse juriidilise isiku eelarve koostatakse ja kinnitatakse selliselt, et eelarveaasta põhitegevuse tulude ja kulude vahe (edaspidi *põhitegevuse tulum*) on tasakaalus või ülejäägis.

(3) Seadusega või seaduse alusel peab olema tagatud, et keskvalitsuse juriidilise isiku kavandatav põhitegevuse tulem võib olla puudujäägis kuni 30 protsendi ulatuses eelarveaasta põhitegevuse tuludest, kui põhitegevuse tulemi puudujääk kaetakse varem põhitegevuse tulemi ülejäägina kogunenud likviidsetest varadest.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud nõuet ei kohaldata keskvalitsuse juriidilise isiku suhtes, kui tema kavandatava põhitegevuse tulemi puudujääk on seotud tegevuskavas või äriplaanis ettenähtud keskvalitsuse juriidilise isiku asutamise, ümberkorraldamise või lõpetamisega.

(5) Keskvalitsuse juriidilise isiku põhitegevuse tulude ning põhitegevuse kulude arvestusmetoodika kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#) määrusega, arvestades põhimõtteid, mis on kehtestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 549/2013.

§ 7. Korrigeerimismehhanism

(1) Kui käesoleva seaduse §-s 15 nimetatud riigi rahandusprognoosi kohaselt on valitsussektori struktuurne eelarvepositsioon suuremas puudujäägis, kui on lubatud käesoleva seaduse § 6 lõikes 1 või 1¹, esitab valdkonna eest vastutav minister kuu aja jooksul prognoosi avalikustamisest arvates Vabariigi Valitsusele teadmiseks olukorra analüüsi ja vajaduse korral ettepanekud valitsussektori struktuurse eelarvepositsiooni parandamiseks. [RT I, 07.07.2017, 4- jõust. 17.07.2017]

(2) Kui riigi rahandusprognoosi kohaselt on valitsussektori struktuurse eelarvepositsiooni puudujääk käesoleva seaduse § 6 lõikes 1 või 1¹ lubatust suurem rohkem kui 0,5 protsenti sisemajanduse koguproduktist (edaspidi *SKP*) või kui nõukogu määruse (EÜ) nr 1466/97 kohases Euroopa Liidu eelarvepoliitika koordineerimise protsessis leiavad Euroopa Komisjon ja Euroopa Liidu Nõukogu, et Eesti valitsussektori struktuurne eelarvepositsioon erineb märkimisväärselt käesoleva seaduse § 5 lõikes 3 nimetatud keskpika perioodi eelarve-eesmärgist või selle saavutamise kohandamiskavast, peab Vabariigi Valitsus rakendama eelarvepositsiooni parandavaid meetmeid, lähtudes stabiilsuse ja kasvu pakti nõuetest. [RT I, 07.07.2017, 4- jõust. 17.07.2017]

(3) Stabiilsuse ja kasvu pakti mõistetakse käesolevas seaduses samas tähenduses, nagu see on sätestatud nõukogu määruses (EÜ) nr 1466/97 ja nõukogu määruses (EÜ) nr 1467/97 ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse rakendamise kiirendamise ja selgitamise kohta (EÜT L 209, 02.08.1997, lk 6–11).

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud meetmeid tuleb rakendada selliselt, et valitsussektori struktuurne eelarvepositsioon paraneks vähemalt 0,5 protsendi võrra SKP-st valitsussektori struktuurse eelarvepositsiooni puudujäägi erinevuse ilmnenemise aastal. [RT I, 07.07.2017, 4- jõust. 17.07.2017]

§ 8. Kompenseerimismehhanism

Kui riigieelarve koostamisele eelnenud aastal oli valitsussektori struktuurne eelarvepositsioon kumulatiivselt puudujäägis ja valitsussektori struktuurne eelarvepositsioon oli puudujäägis, tuleb eelarvepositsiooni parandada vähemalt 0,5 protsendi võrra SKP-st aastas kuni eelarvetasakaalu saavutamiseni. Pärast struktuurse eelarvetasakaalu saavutamist tuleb kavandada järgmistel aastatel valitsussektori struktuurset ülejääki kuni kumulatiivse struktuurse tasakaalu saavutamiseni. Kumulatiivse struktuurse tasakaalu saavutamiseni tuleb kumulatiivset eelarvepositsiooni parandada vähemalt 0,5 protsenti SKP-st aastas. [RT I, 07.07.2017, 4- jõust. 17.07.2017]

§ 9. Vabastusklausel

Käesoleva seaduse § 7 lõikes 2 nimetatud meetmete rakendamist ja §-s 8 nimetatud ülejäägi planeerimist võib edasi lükata erakorraliste asjaolude korral vastavalt stabiilsuse ja kasvu paktile.

§ 10. Keskvalitsuse juriidilise isiku netovõlakooormuse reegel

(1) Seadusega või seaduse alusel peab olema tagatud, et keskvalitsuse juriidilise isiku eelarveaasta lõpu seisuga planeeritud võlakohustuste ja likviidsete varade kogusumma vahe (edaspidi *netovõlakooormus*) võib moodustada kuni 40 protsenti samaks eelarveaastaks kavandatud põhitegevuse tuludest kogu käesoleva seaduse § 12 alusel esitatud finantsplaaniga hõlmatud perioodi kestel. Netovõlakooormuse üle 40 protsendi suurenemise lubamise otsustab Vabariigi Valitsus, arvestades käesolevas peatükis sätestatud nõudeid.

(2) Keskvalitsuse juriidilise isiku võlakohustuste ja likviidsete varade arvutusmetoodika kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#) määrusega.

§ 11. Erandid eelarvepositsiooni ja netovõlakoormuse reeglitest

(1) Riigieelarvega võib põhjendatud juhtudel kehtestada lisapiiranguid käesoleva seaduse §-des 6 ja 10 toodud keskvalitsuse juriidilise isiku põhitegevuse tulemile või netovõlakoormusele. Seadusega või seaduse alusel peab olema tagatud keskvalitsuse juriidilise isiku kohustus sellistest piirangutest kinni pidada.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud lisapiirangute kehtestamine on lubatud, kui esineb vähemalt üks järgmistest asjaoludest:

- 1) riigi rahandusprognosis näitab eelarveaasta jooksul valitsussektori eelarvepositsiooni puudujäägi suurenemist üle kahe protsendi SKP-st;
- 2) riigi rahandusprognosis näitab eelarveaasta jooksul valitsussektori võlakoormuse tõusu üle 50 protsendi SKP-st;
- 3) Vabariigi Valitsus on kohustatud rakendama käesoleva seaduse § 7 lõikes 2 nimetatud eelarvepositsiooni parandavaid meetmeid.

§ 12. Keskvalitsuse juriidilise isiku finantsplaan

(1) Seadusega või seaduse alusel peab olema tagatud, et keskvalitsuse juriidiline isik esitab igal aastal finantsplaani oma jooksva eelarveaasta, sellele eelnenud eelarveaasta ja järgneva nelja eelarveaasta kohta. Andmed esitatakse asutajaõigusi teostava või valdkonna ministriumini vahendusel Rahandusministeeriumile 1. märtsiks.

(2) Nõuded finantsplaani sisule ja finantsplaani esitamise korra kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#)määrusega.

§ 13. Keskvalitsuse juriidiliselt isikult lisaandmete saamine

(1) Valdkonna eest vastutaval ministril ja asutajaõigusi teostaval või valdkonna ministril on õigus käesolevas peatükis sätestatud eelarvereglite täitmise hindamiseks saada keskvalitsuse juriidiliselt isikult asjakohaseid andmeid.

(2) Asutajaõigusi teostaval või valdkonna ministril on riigieelarvest toetuse saamise taotluse hindamiseks ning toetuse kasutamise kontrollimiseks õigus saada keskvalitsuse juriidiliselt isikult asjakohaseid andmeid.

(3) Valdkonna eest vastutav minister saab andmeid asutajaõigusi teostava või valdkonna ministriumini vahendusel.

§ 14. Eelarvereglite täitmise jälgimine

Eelarvestrateegias ja stabiilsusprogrammis kajastatud valitsussektori struktuurse eelarvepositsiooni eesmärkide ja möödunud eelarveaasta struktuurse eelarvepositsiooni eesmärgi saavutamise kohta annab enne eelarvestrateegia ja stabiilsusprogrammi kinnitamist arvamuse eelarvenõukogu, lähtudes eelarvepositsiooni reeglitest ning struktuurse eelarvepositsiooni korrigeerimise vajadusest.

[RT I, 07.07.2017, 4- jõust. 17.07.2017]

3. peatükk Riigieelarve raamistik ja lähtealused

1. jagu Makromajandusprognosis ja rahandusprognosis

§ 15. Makromajandusprognosis ja rahandusprognosis

(1) Makromajandusprognosisi eesmärk on kirjeldada riigi majanduskeskkonda koos tõenäolise arenguga ja teavitada sellest avalikkust.

(2) Makromajandusprognosis on aluseks rahandusprognosisile, millega kirjeldatakse valitsussektori tulusid, kulusid ja investeeringuid koos tõenäoliste muutustega. Rahandusprognosis on riigi eelarvestrateegia (edaspidi *eelarvestrateegia*) ja riigieelarve eelnõu aluseks.

§ 16. Makromajandusprognosisile ja rahandusprognosisile esitatavad nõuded

(1) Makromajandusprognosis ja rahandusprognosis koostatakse igal aastal jooksva eelarveaasta ja sellele järgneva nelja aasta kohta, tuginedes viimastele teadaolevatele andmete aegridadele. Makromajandusprognosisi ja rahandusprognosisi väliskeskonna eeldustena kasutatavad andmed ei tohi prognoosis kavandatud avaldamisajaks olla vanemad kui kaks kuud.

(2) Makromajandusprognosisi ja rahandusprognosisi koostamisel kasutatavates alternatiivsetes eeldustes juhitudakse sellest, kuivõrd paikapidavad on olnud eelmised prognoosisid, ning arvestatakse asjaomaste

riskistsenaariumidega. Makromajandusprognosis esitatakse lisaks põhistsenaariumile vähemalt üks riskistsenaarium ning hinnatakse selle võimalikku mõju riigieelarve laekumisele ja tasakaalule. Rahandusprognosis koostatakse kõige tõenäolisema või sellest ettevaatlikuma makromajandusprognosisi stsenaariumi põhjal.

(3) Makromajandusprognosis ja rahandusprognosis peavad sisaldama tundlikkusanalüüsi, mille raames uuritakse, kuidas kujunevad peamised eelarvemuutujad erinevate majanduskasvu ja intressimäärade prognooside korral.

(4) Makromajandusprognosisi ja rahandusprognosisi seletuskirjas võrreldakse prognoosis kõige ajakohasemate Euroopa Komisjoni ja teiste sõltumatute institutsioonide prognoosidega ning kirjeldatakse ja põhjendatakse olulisi erinevusi. Makromajandusprognosisi ja rahandusprognosisi paikapidavust hinnatakse regulaarselt ja erapooletult, lähtudes objektiivsetest kriteeriumidest, et välja selgitada võimalike süsteemsete kõrvalekallete olemasolu vähemalt nelja järjestikuse aasta jooksul, ning avalikustatakse nii prognoosidele antud hinnang kui ka süsteemsete kõrvalekallete puhul vajalikud meetmed nende likvideerimiseks.
[RT I, 07.07.2017, 4- jõust. 17.07.2017]

§ 17. Makromajandusprognosisi ja rahandusprognosisi koostamine

(1) Makromajandusprognosisi ja rahandusprognosisi koostab Rahandusministeerium käesolevas seaduses ja Euroopa Liidu õiguses esitatud nõuete kohaselt.

(2) Makromajandusprognosisi ja rahandusprognosisi koostavad ametnikud või töötajad on prognoosis koostamisel ja koostamise meetodika valikul sõltumatud.

§ 18. Makromajandusprognosisi ja rahandusprognosisi hindamine ning avalikustamine

(1) Eelarvenõukogu annab arvamuse makromajandusprognosisi ja rahandusprognosisi kohta kahe nädala jooksul nende avaldamisest arvates. Eelarvenõukogu arvamuse arvestamata jätmist põhjendab Rahandusministeerium avalikult kahe nädala jooksul eelarvenõukogu arvamuse avaldamisest arvates.

(2) Makromajandusprognosisi ja rahandusprognosisi avalikustab Rahandusministeerium oma kodulehel viivitamata pärast prognoosis koostamist.

2. jagu

Strateegilised arengudokumendid

§ 19. Strateegilised arengudokumendid

(1) Strateegilised arengudokumendid on poliitika põhialused, valdkonna arengukava, valitsemisala arengukava ja programm.

(2) Poliitika põhialused on arengudokument, milles määratakse ühe või mitme omavahel seotud poliitikavaldkonna visioon, üleriigiline eesmärk ja prioriteetsed arengusuunad.

(3) Valdkonna arengukava on arengudokument, milles määratakse terviklikult ühe või mitme poliitikavaldkonna üldeesmärk, alaeesmärgid ja nende mõõtmist võimaldavad mõõdikud ning poliitikainstrumentid, mille kaudu seatud eesmärged plaanitakse saavutada.

(4) Valitsemisala arengukava on arengudokument, milles kajastatakse ministeeriumi ja selle valitsemisala asutuste panustamist tulemusvaldkondade üldeesmärkide saavutamisse.

(5) Programm on arengudokument, milles määratakse tulemusvaldkonna alaeesmärgi saavutamisele suunatud meetmed, mõõdikud, tegevused ja rahastamiskava.
[RT I, 07.07.2017, 4- jõust. 17.07.2017]

(6) Strateegilised arengudokumendid peavad olema omavahel kooskõlas.

(7) Põhiseaduslikud institutsioonid ei ole kohustatud koostama strateegilisi arengudokumente.

§ 20. Strateegiliste arengudokumentide koostamine, elluviimine ja muutmine

(1) Poliitika põhialused võtab vastu Riigikogu kas omal algatusel või Vabariigi Valitsuse ettepanekul.

(2) Valdkonna arengukava koostatakse vähemalt eelarvestrateegia perioodiks. Valdkonna arengukava kinnitab Vabariigi Valitsus, kui seadusest ei tulene teisiti. Valdkonna arengukava esitatakse enne kinnitamist Riigikogule arutamiseks.

(3) Valitsemisala arengukava koostatakse vähemalt eelarvestrateegia perioodiks. Valitsemisala arengukava kinnitab minister.

(4) Programm koostatakse kooskõlas eelarvestrateegia perioodiga. Programmi kinnitab minister. Kui programmi eesmärgi saavutamisse panustavad mitu ministeeriumi, kinnitavad ministrid kogu programmi või jaotatakse programm osadeks, mille ministrid kinnitavad.
[RT I, 07.07.2017, 4- jõust. 17.07.2017]

(5) Valdkonna arengukava, valitsemisala arengukava ja programmi koostamise, elluviimise, aruandluse, hindamise ja muutmise korra kehtestab Vabariigi Valitsusmäärusega.

3. jagu

Eelarvestrateegia ja stabiilsusprogramm

§ 21. Eelarvestrateegia sisu

(1) Eelarvestrateegias määratakse riigi eelarvepoliitika põhisuunad ning kajastatakse Vabariigi Valitsuse üldeesmärke, mida eelarvestrateegia perioodil kavatakse ellu viia, ja elluviimiseks planeeritavad rahalised vahendid (edaspidi *rahastamiskava*). Eelarvestrateegia koostatakse igal aastal vähemalt järgmise aasta ja sellele järgneva kolme aasta kohta (edaspidi *eelarvestrateegia periood*).

(2) Rahastamiskava aluseks on rahandusprognoos.

(3) Eelarvestrateegia peab sisaldama aastate kaupa:

- 1) riigi eelarvepoliitilisi eesmärke, sealhulgas eesmärke valitsussektori eelarvepositsiooni ja võlakooormuse suuruse kohta;
- 2) valitsussektori allsektori või selle üksuste eeldatavat eelarvepositsiooni ja muud finantsinformatsiooni koos olulisemate muudatustega finantseerimise ja finantsjuhtimise põhimõtetes;
- 3) makromajandusprognoosist ja rahandusprognoosist lähtuvat riigi majandusolukorra analüüsi;
- 4) eelarvestrateegia perioodiks ministeeriumi valitsemisalale lubatud maksimaalseid vahendite mahte (edaspidi *kululaed*).

§ 22. Eelarvestrateegia koostamine

(1) Eelarvestrateegia koostab Rahandusministeerium.

(2) Eelmise perioodi eelarvestrateegias esitatud teavet eelseisvate aastate kohta muudetakse uue eelarvestrateegia kinnitamisel vaid juhul, kui on oluliselt muutunud tulemusvaldkonna üldeesmärk, Vabariigi Valitsuse tegevusprogramm, riigi eelarvepoliitilised põhisuunad, makromajandusprognoos, rahandusprognoos või õigusakt.

(3) Rahandusministeeriumil on eelarvestrateegia koostamiseks õigus saada vajalikke andmeid ministeeriumidelt ja valitsussektorisse kuuluvatelt isikutelt.

(4) Eelarvestrateegia koostamise korra kehtestab valdkonna eest vastutav ministermäärusega.

§ 23. Stabiilsusprogramm

(1) Koos eelarvestrateegiaga koostab Rahandusministeerium stabiilsusprogrammi, mis vastab nõukogu määrusele (EÜ) nr 1466/97.

(2) Stabiilsusprogramm koostatakse kooskõlas eelarvestrateegias esitatud eelarvepoliitiliste eesmärkide, Vabariigi Valitsuse üldeesmärkide ja nende rahastamiskavaga.

(3) Stabiilsusprogrammi avalikustab Rahandusministeerium oma kodulehel viivitamata pärast selle kinnitamist.
[RT I, 07.07.2017, 4- jõust. 01.01.2020]

§ 24. Eelarvestrateegia kinnitamine

(1) Eelarvestrateegia kinnitab Vabariigi Valitsus hiljemalt kaheksa kuud enne järgmise eelarveaasta algust.

(2) Riigikogu korraliste valimiste aastal kinnitab Vabariigi Valitsus eelarvestrateegia hiljemalt seitse kuud enne järgmise eelarveaasta algust.

§ 25. Eelarvestrateegia ja stabiilsusprogrammi avalikustamine

(1) Kinnitatud eelarvestrateegia ja stabiilsusprogrammi avalikustab Rahandusministeerium oma kodulehel viivitamata pärast kinnitamist.

(2) Vabariigi Valitsus esitab eelarvestrateegia Riigikogule viivitamata pärast kinnitamist.

4. peatükk Riigieelarve

1. jagu Riigieelarve sisu ja ülesehitus

§ 25¹. Eelarvestrateegia sisu

(1) Eelarvestrateegias määratakse riigi eelarvepoliitika põhisuunad ning kajastatakse Vabariigi Valitsuse üldeesmärgid, mida eelarvestrateegia perioodil kavatakse ellu viia, ja elluviimiseks planeeritavad vahendid (edaspidi *rahastamiskava*). Eelarvestrateegia koostatakse igal aastal vähemalt järgmise aasta ja sellele järgneva kolme aasta kohta (edaspidi *eelarvestrateegia periood*).

(2) Rahastamiskava aluseks on rahandusprognosis.

(3) Eelarvestrateegia peab sisaldama aastate kaupa:

- 1) makromajandusprognosisist ja rahandusprognosisist lähtuvat riigi majandusolukorra analüüsi;
- 2) valitsussektori suuremate tulu- ja kuluartiklite prognoosi, mis põhineb eeldusel, et poliitikat ei muudeta;
- 3) riigi eelarvepoliitilisi eesmärke, sealhulgas valitsussektori eelarvepositsiooni ja prognoositavat võlakooormuse suurust;
- 4) kirjeldust, milliste poliitikamuudatuste abil jõutakse prognoosidest riigi eelarvepoliitiliste eesmärkideni;
- 5) hinnangut kavandatavate poliitikamuudatuste mõju kohta valitsemissektori rahandusele keskpikas perspektiivis ja riigi rahanduse pikaajalisele jätkusuutlikkusele;
- 6) valitsussektori allsektorite või sinna kuuluvate üksuste eeldatavat eelarvepositsiooni ja muud finantsteavet koos olulisemate muudatustega finantseerimise ja finantsjuhtimise põhimõtetes;
- 7) eelarvestrateegia perioodiks tulemusvaldkondadele ja programmidele kavandatud maksimaalsete vahendite mahtude jaotust ministeeriumi valitsemisalale;
- 8) võrdlust eelmise ja uuendatud eelarvestrateegia vahel, kui poliitika eesmärgid on võrreldes eelmise eelarvestrateegiaga muutunud;
- 9) kavandatavaid investeeringuid;
- 10) valitsussektori likviidsete varade ja võlakooormuse prognoosi, sealhulgas riigi varade, kohustuste ja netovara muutuste prognoosi (eelarveline bilanss);
- 11) riigi rahavoogude prognoosi;
- 12) põhiseaduslike institutsioonide poolt taotletud vahendite mahtude muutmise või vahendite väljajätmise korral Vabariigi Valitsuse tehtud muudatusi ja erimeelsusi koos põhjendustega;
- 13) kavandatavaid välistoetuseid.

[RT I, 07.07.2017, 4- jõust. 01.01.2020]

§ 26. Riigieelarve sisu

(1) Riigieelarve on riigi finantsplaan, milles kajastatakse rahalisi vahendeid (edaspidi *vahendid*), mida riik eelarveaastal plaanib koguda, saada toetusena, vahendada ja kasutada.

(2) Riigieelarves liigendatakse vahendid eelarveklassifikaatori alusel administratiivselt. Administratiivselt liigendatud vahendid liigendatakse majandusliku sisu järgi.

(3) Administratiivne liigendus näitab, millised ministeeriumide valitsemisalad riigieelarve vahendeid koguvad, toetusena saavad, vahendavad või kasutavad. Administratiivses liigenduses võib tema kasutatavate vahendite osas märkida ka Vabariigi Valitsuse.

(4) Majandusliku sisu järgi liigendatakse riigieelarve vahendid tuludeks, kuludeks, investeeringuteks ja finantseerimistehinguteks, lähtudes järgnevast:

- 1) tulud on kõik vahendid, mida riik oma ülesandeid täites kogub või saab toetusena;
- 2) kulud on riigi kasutatavad vahendid, mis pole investeeringud ega finantseerimistehingud;
- 3) investeeringud on materiaalse ja immateriaalse põhivara soetamiseks ja renoveerimiseks planeeritud vahendid;

4) finantseerimistehingud on tehingud finantsvarade või -kohustustega, mille puhul kahekordse kirjendamise põhimõttest tulenevalt tehakse mõlemad kirjed finantsvarades või -kohustustes ning mille tulemusena eelarvepositsioon ei muutu.

§ 27. Eelarveaasta

- (1) Riigieelarve koostatakse ühe eelarveaasta kohta.
- (2) Eelarveaasta algab 1. jaanuaril ja lõpeb 31. detsembril.

§ 28. Riigieelarve ülesehitus

- (1) Riigieelarves esitatakse:
  - 1) riigieelarve vahendite konsolideeritud eelarve;
  - 2) summaliselt riigieelarve ülejääk või puudujääk;
  - 3) riigieelarve vahendite liigendus.
- (2) Riigieelarve seaduses esitatakse sätted, mille esitamise kohustus tuleneb õigusaktist või mis on seotud eelarveaastal riigieelarve vahendite kogumise, toetusena saamise, vahendamise või kasutamise korralduse või tingimustega.
- (3) Riigieelarve seaduses ei esitata muu seaduse muutmise või kehtetuks tunnistamise sätteid.

§ 29. Eelarveklassifikaator

- (1) Eelarveklassifikaator koosneb vahendite detailsest liigendusest ning eelarvestamisel, finantsjuhtimises ja strateegilises planeerimises kasutatavatest arvestuspõhimõtetest ja mõistetest.
[RT I, 07.07.2017, 4- jõust. 17.07.2017]
- (2) Tegevuspõhise eelarve korral sätestatakse eelarveklassifikaatoris detailne tegevuspõhine vahendite liigendus ministeeriumide valitsemisalade ja programmide kaupa.
- (3) Tegevuspõhise liigenduse kasutamise riigieelarve eelnõus otsustab Vabariigi Valitsus. Põhiseadusliku institutsiooni eelarve tegevuspõhise liigendamise otsustab Vabariigi Valitsus põhiseadusliku institutsiooni algatusel.
- (4) Eelarveklassifikaatori kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#)määrusega.

§ 30. Riigieelarve kohustuslik liigendus

- (1) Riigieelarves liigendatakse tulud, kulud, investeeringud ja finantseerimistehingud majandusliku sisu järgi.
- (2) Tulud liigendatakse tegevustuludeks, finantstuludeks ja riigiasutustelt saadud siireteks.
- (3) Tegevustulud liigendatakse järgmiselt:
  - 1) maksud ja sotsiaalkindlustusmaksed;
  - 2) kaupade ja teenuste müük;
  - 3) saadud toetused;
  - 4) muud tulud.
- (4) Kulud liigendatakse tegevuskuludeks, finantskuludeks ja riigiasutustele antud siireteks.
- (5) Tegevuskulud liigendatakse järgmiselt:
  - 1) antud toetused ja muud ülekanded;
  - 2) tööjõu- ja majandamiskulud;
  - 3) muud tegevuskulud.
- (6) Investeeringuid riigieelarves liigendama ei pea.
- (7) Finantseerimistehingud liigendatakse järgmiselt:
  - 1) finantsvarade suurenemine;
  - 2) finantsvarade vähenemine;
  - 3) kohustuste suurenemine;
  - 4) kohustuste vähenemine.
- (8) Tegevuspõhise eelarve korral käesoleva paragrahvi lõikeid 1–7 ei kohaldata ja vahendid liigendatakse riigieelarves administratiivse ja tegevuspõhise sisu alusel järgmiselt:
  - 1) tulemusvaldkonnad;
  - 2) programmid;
  - 3) alaprogrammid, kui ühte programmi panustab mitu ministeeriumi.

(9) Käesoleva paragrahvi lõike 8 kohaselt liigendatud vahendid liigendatakse riigieelarves majandusliku sisu alusel järgmiselt:

- 1) tulud;
- 2) tegevuskulud;
- 3) investeeringud;
- 4) finantseerimistehingud.

§ 31. Kulude, investeeringute ja finantseerimistehingute täiendav liigendamine

(1) Vabariigi Valitsus liigendab riigieelarves märgitud ministeeriumi valitsemisala investeeringud kinnisasjadesse objektide kaupa. Vabariigi Valitsus võib riigieelarves märgitud ministeeriumi valitsemisala muid investeeringuid, kulusid ja finantseerimistehinguid liigendada kooskõlas eelarveklassifikaatoriga.

(2) Minister liigendab riigieelarves märgitud ministeeriumi valitsemisala kulud, investeeringud ja finantseerimistehingud administratiivselt ja majandusliku sisu järgi valitsemisala eelarves kooskõlas eelarveklassifikaatoriga ja lähtudes käesoleva paragrahvi lõike 1 alusel kehtestatud Vabariigi Valitsuse liigendusest.

[RT I, 29.06.2014, 109- jõust. 01.07.2014]

(3) Põhiseaduslikud institutsioonid ja nende haldusala asutused liigendavad riigieelarves märgitud kulud, investeeringud ja finantseerimistehingud majandusliku sisu järgi või tegevuspõhiselt oma eelarves kooskõlas eelarveklassifikaatoriga.

§ 32. Piirmääraga ja piirmäärata vahendid ning edasiantav maks

[RT I, 07.07.2017, 4- jõust. 17.07.2017]

(1) Riigieelarve vahendid jaotuvad piirmäärata ja piirmääraga vahenditeks. Piirmäärata vahendite arvel võetavate kohustuste suurusele riigieelarvega piiranguid ei kehtestata.

[RT I, 07.07.2017, 4- jõust. 17.07.2017]

(2) Piirmäärata vahendid on:

1) kulu, investeering ja finantseerimistehing, mille tegemise võimalikkus sõltub konkreetse tulu tekkimisest (edaspidi *tuludest sõltuvad vahendid*);

[RT I, 07.07.2017, 4- jõust. 17.07.2017]

2) kulu, investeering ja finantseerimistehing, mille suurus tuleneb seadusest (edaspidi *arvestuslikud vahendid*);

3) tulu;

4) mitterahalised tulud ja kulud.

[RT I, 07.07.2017, 4- jõust. 17.07.2017]

(3) Riigieelarves nii tulu kui ka kuluna planeeritud maksud, maksed ja muud tasud, mida riik kogub ja edastab õigusaktis määratud isikule (edaspidi *edasiantav maks*), kantakse saajale edasi vastavalt tegelikule laekumisele.

§ 33. Riigieelarve vahendite ülekandmine

(1) Riigieelarve vahendite ülekandmine on riigieelarve vahendite kasutamise tähtaja pikendamine ühe eelarveaasta võrra (edaspidi *ülekandmine*).

(2) Arvestuslike vahendeid ja mitterahalisi kulusid üle ei kanta, kui käesolevast seadusest või riigieelarvest ei tulene teisiti.

[RT I, 07.07.2017, 4- jõust. 17.07.2017]

(3) Tuludest sõltuvad vahendid, välja arvatud riigieelarve piirmääraga vahendite arvel saadud siirded riigiasutustelt, on järgmisse eelarveaastasse ülekantavad vastavate tulude ja nende arvelt tehtud kulude vahe ulatuses eelarveaasta lõpu seisuga. Riigieelarve piirmääraga vahendite arvel saadud siirded riigiasutustelt võib üle kanda kuni kolme protsendi ulatuses saadud siirde mahust, kui riigieelarves ei ole määratud teisiti.

[RT I, 07.07.2017, 4- jõust. 17.07.2017]

(4) Edasiantava maksu vahendid on järgmisesse eelarveaastasse ülekantavad eelarveaasta lõpuks tegelikult laekunud, kuid saajale edasi kandmata summade ulatuses.

(5) Kui riigieelarvest ei tulene teisiti, kantakse piirmääraga vahendeid üle, arvestades järgmist:

1) kulud kantakse üle kuni kolme protsendi ulatuses riigieelarves liigendatud kulu mahust;

2) investeeringud kantakse üle kogumahus;

3) finantseerimistehinguid üle ei kanta;

4) Euroopa Liidult, rahvusvaheliselt organisatsioonilt, välisriigilt ja välisriigi valitsusväliselt organisatsioonilt saadud niisuguse sihtotstarbelise või mittesihtotstarbelise rahalise toetuse, mille eest ei anta otseselt välistoetuse andjale vastu kaupu ega teenuseid (edaspidi *välistoetus*), kaasrahastamise vahendid kantakse üle kogumahus.

[RT I, 07.07.2017, 4- jõust. 17.07.2017]

(6) Riigieelarve vahendite ülekandmise korra kehtestab [valdkonna eest vastutav ministermäärusega](#).

2. jagu

Riigieelarve eelnõu koostamine

§ 33¹. Eelarvestrateegia koostamine

(1) Eelarvestrateegia koostab Rahandusministeerium.
[RT I, 07.07.2017, 4- jõust. 01.01.2020]

(2) Eelmise perioodi eelarvestrateegias esitatud teavet eelseisvate aastate kohta muudetakse uue eelarvestrateegia kinnitamisel vaid juhul, kui on muutunud tulemusvaldkonna üldeesmärk, Vabariigi Valitsuse tegevusprogramm, riigi eelarvepoliitilised põhisuunad, makromajandusprognoos, rahandusprognoos või asjaomane õigusakt.
[RT I, 07.07.2017, 4- jõust. 01.01.2020]

(3) Rahandusministeeriumil on eelarvestrateegia ja riigieelarve koostamiseks õigus saada vajalikke andmeid ministeeriumidelt ning valitsussektorisse kuuluvatelt isikutelt.
[RT I, 07.07.2017, 4- jõust. 01.01.2020]

(4) Taotluse avalik-õiguslikule juriidilisele isikule riigieelarvest vahendite eraldamiseks esitab ministeerium, kelle pädevusvaldkonnaga on selle avalik-õigusliku juriidilise isiku tegevus peamiselt seotud, eelarvestrateegia ja eelarve koostamiseks esitatavate andmete hulgas.
[RT I, 07.07.2017, 4- jõust. 01.01.2020]

(5) Eelarvestrateegia ja riigieelarve koostamise tingimused ja korra kehtestab [Vabariigi Valitsusmäärusega](#).
[RT I, 07.07.2017, 4- jõust. 01.01.2019]

§ 34. Riigieelarve eelnõu koostamise alused

Riigieelarve eelnõu koostatakse eelarvestrateegia ja rahandusprognoosi alusel.

§ 34¹. Eelarvestrateegia ja riigieelarve kinnitamine

(1) Eelarvestrateegia kinnitab ja riigieelarve eelnõu kiidab heaks Vabariigi Valitsus hiljemalt kaheksa kuud enne järgmise eelarveaasta algust.

(2) Riigikogu korraliste valimiste aastal kinnitab Vabariigi Valitsus eelarvestrateegia ja kiidab heaks riigieelarve eelnõu hiljemalt seitse kuud enne järgmise eelarveaasta algust.

(3) Kui sügise rahandusprognoosi kohaselt erineb järgmise eelarveaasta valitsusektori struktuurne eelarvepositsioon eelarvestrateegias seatud eelarvepositsiooni eesmärgist rohkem kui 0,25 protsenti SKP-st või kui eelarvestrateegias seatud eelarvepositsiooni seadmisel on kavandatud puudujääk kooskõlas käesoleva seaduse § 6 lõikega 1¹, siis juhul, kui sügise rahandusprognoosi kohaselt ületab järgmise eelarveaasta valitsusektori struktuurne puudujääk 0,5 protsenti SKP-st või kumulatiivse struktuurse ülejäägi kogumahtu, muudab Vabariigi Valitsus seda ületavas osas järgmise aasta riigieelarve eelnõu. Kui sügisesest rahandusprognoosist tulenev järgmise eelarveaasta valitsusektori struktuurne eelarvepositsioon on eelarvestrateegias seatud eelarvepositsiooniga võrreldes positiivsem, ei ole riigieelarve eelnõu muutmine kohustuslik.

(4) Vabariigi Valitsus esitab eelarvestrateegia Riigikogule viivitamata pärast kinnitamist.
[RT I, 07.07.2017, 4- jõust. 01.01.2020]

§ 34². Tõhustamiskava

(1) Avalike vahendite tulemuslikuks ja tõhusaks kasutuseks ning riigi toimimise paindlikkuse suurendamiseks võib Vabariigi Valitsus riigieelarve vahendite planeerimisel koostada tõhustamiskava.

(2) Tõhustamiskavaga tehakse konkreetsed ettepanekud riigieelarve vahendite mõjusamaks, tõhusamaks ja säästlikumaks kasutamiseks.

(3) Tõhustamiskava koostamise tingimused ja korra kehtestab [Vabariigi Valitsusmäärusega](#).
[RT I, 07.07.2017, 4- jõust. 01.01.2020]

§ 35. Ministeeriumi valitsemisala eelarve projekt

(1) Riigieelarve eelnõu koostamiseks esitab ministeerium Rahandusministeeriumile oma valitsemisala eelarve projekti, mis lähtub muu hulgas eelarvestrateegiast, eelarvestrateegias kinnitatud kululagedest ja valdkonna arengukavade eesmärkidest.

(2) Taotlus avalik-õiguslikule juriidilisele isikule riigieelarvest vahendite eraldamiseks esitatakse selle ministeeriumi valitsemisala eelarve projektis, kelle pädevusvaldkonnaga on vastava avalik-õigusliku juriidilise isiku tegevus peamiselt seotud.

(3) Justiitsministeeriumi eelarve projekti juurde lisatakse kohtute haldamise nõukoja arvamus maakohtutele, halduskohtutele ja ringkonnakohtutele planeeritud vahendite vastavuse kohta kohtute aastaeelarve kujundamise põhimõtetele.

(4) Ministeeriumi valitsemisala eelarve projekti koostamise korra kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#)määrusega.

§ 36. Eelarveläbirääkimised

(1) Ministeeriumi valitsemisala eelarve projekti üle peetakse Rahandusministeeriumi ja ministeeriumi vahel läbirääkimisi. Kui pooled ei pea läbirääkimiste pidamist vajalikuks, fikseeritakse see kokkulepe kirjalikult.

(2) Protokollid, milles on välja toodud pooltevahelised kokkulepped ja võimalikud eriarvamus, esitab Rahandusministeerium koos ettepanekutega Vabariigi Valitsusele.

§ 37. Riigieelarve eelnõu menetlemine Vabariigi Valitsuses

(1) Rahandusministeerium esitab riigieelarve eelnõu koos seletuskirjaga Vabariigi Valitsusele hiljemalt neli kuud enne eelarveaasta algust.

(2) Põhiseaduslikele institutsioonidele ja nende haldusala asutustele riigieelarve eelnõus ettenähtud vahendite mahtude muutmisel või vahendite väljajätmisel esitab Vabariigi Valitsus tehtud muudatused ja erimeelsused koos põhjendustega riigieelarve eelnõu seletuskirjas.

(3) Maakohtutele, halduskohtutele või ringkonnakohtutele riigieelarve eelnõus ettenähtud vahendite mahtude muutmisel või vahendite väljajätmisel esitab Vabariigi Valitsus tehtud muudatused koos kohtute haldamise nõukoja arvamusega riigieelarve eelnõu seletuskirjas.

§ 38. Riigieelarve eelnõu esitamine Riigikogule

(1) Vabariigi Valitsus esitab riigieelarve eelnõu koos seletuskirjaga Riigikogule hiljemalt kolm kuud enne eelarveaasta algust.

(2) Riigikogule esitatav riigieelarve eelnõu peab vastama avaldatud õigusaktidele ja enne riigieelarve esitamist Vabariigi Valitsuse poolt Riigikogus algatatud eelnõudele. Esitatavas riigieelarve eelnõus võib olla arvesse võetud Vabariigi Valitsuse poolt Riigikogus algatatud eelnõudes Riigikogu menetluses tehtud muudatusi.

(3) Riigieelarve eelnõu seletuskirjas antakse riigieelarvest ülevaade ning põhjendatakse majandusliku sisu ja tegevuspõhise info põhjal riigieelarve eelnõus kavandatud vahendite mahtusid detailselt, samuti esitatakse Vabariigi Valitsuse ülevaade järgmise nelja aasta eeldatavast majandusolukorrast ja riigi kavandatavatest tegevustest.

(4) Kui riigieelarve eelnõu muudetakse käesoleva seaduse § 34¹ lõikest 3 tulenevalt, esitatakse riigieelarve eelnõu seletuskirjas riigieelarve eelnõus tehtud muudatustele vastavalt korrigeeritud eelarvestraategia. [RT I, 07.07.2017, 4- jõust. 01.01.2020]

3. jagu

Riigieelarve eelnõu menetlemine Riigikogus

§ 39. Riigieelarve eelnõu menetlemine Riigikogus

Riigieelarve eelnõu menetletakse Riigikogus Riigikogu kodu- ja töökorra seaduse alusel käesolevast seadusest tulenevate erisustega.

§ 40. Riigieelarve eelnõu muutmise ettepanekud

(1) Riigieelarve eelnõu muutmise ettepanekule, mis tingib eelnõus ettenähtud tulude vähendamise või kulu, investeeringu või finantseerimistehingu suurendamise või ümberjaotamise, tuleb algatajal lisada rahalised arvestused, milles on märgitud vajalikud katteallikad.

(2) Riigieelarve eelnõu muutmise ettepanek ei või põhjustada struktuurset riigieelarve puudujääki, selle suurenemist ega struktuurse ülejäägi vähenemist.

§ 41. Riigieelarve vastuvõtmine

Riigikogu võtab riigieelarve vastu seadusena.

§ 42. Kulude tegemine, kui riigieelarvet ei ole eelarveaasta alguseks vastu võetud

(1) Kui Riigikogu ei ole riigieelarvet eelarveaasta alguseks vastu võtnud, võib ministeeriumi valitsemisala kuni riigieelarve vastuvõtmiseni teha alanud aasta igal kuul kulusid, investeeringuid ja finantseerimistehinguid kuni ühe kaheteistkümnendiku ulatuses eelmise aasta riigieelarve vastavast kulust, investeeringust või finantseerimistehingust tingimuseel, et kulu, investeering või finantseerimistehing:

- 1) on ka alanud aasta riigieelarve eelnõus ette nähtud ja
- 2) ei ületata üht kaheteistkümnendikku alanud aasta eelarve eelnõus ette nähtud vastava kulu, investeeringu või finantseerimistehingu summast.

(2) Kui Riigikogu ei ole riigieelarvet eelarveaasta alguseks vastu võtnud, kohaldatakse kuni riigieelarve vastuvõtmiseni eelmise aasta riigieelarvega seaduse alusel kehtestatud määrasid ja piirmäärasid.

(3) Kui sõjaseisukorra ajal ei ole Riigikogu eelarveaasta alguseks riigieelarvet vastu võtnud, otsustab Vabariigi Valitsus Riigikogule esitatud riigieelarve eelnõu rakendamise kuni Riigikogu poolt riigieelarve vastuvõtmiseni. Sellisel juhul ei tohi enne Riigikogu poolt riigieelarve vastuvõtmist igakuiselt tehtavad kulud, investeeringud ja finantseerimistehingud kokku ületada üht kaheteistkümnendikku eelmise aasta riigieelarve kulude, investeeringute ja finantseerimistehingute kogumahust.

4. jagu Riigieelarve muutmise ja lisaeelarve

§ 43. Riigieelarve muutmise

(1) Riigieelarve muutmiseks vahendite kogumahtu muutmata võib Vabariigi Valitsus algatada hiljemalt kaks kuud enne eelarveaasta lõppu riigieelarve muutmise seaduse eelnõu.

(2) Riigieelarve muutmise seaduse eelnõu koos seletuskirjaga koostab Rahandusministeerium.

(3) Riigieelarve muutmise seaduse eelnõu esitamine, arutamine ja vastuvõtmine toimub käesoleva seaduse §-des 39 ja 40 sätestatud korras.

§ 44. Lisaeelarve

(1) Riigieelarve muutmiseks vahendite kogumahtu muutes võib Vabariigi Valitsus algatada hiljemalt kolm kuud enne eelarveaasta lõppu lisaeelarve eelnõu.

(2) Lisaeelarve eelnõu koos seletuskirjaga koostab Rahandusministeerium.

(3) Lisaeelarve eelnõu esitamine, arutamine ja vastuvõtmine toimub käesoleva seaduse §-des 39 ja 40 sätestatud korras.

§ 45. Riigieelarve muutmise ja lisaeelarve algatamise erisused

(1) Pärast kaitsevalmiduse kõrgendamise otsuse Riigikogu poolt heakskiitmist või mobilisatsiooni või sõjaseisukorra väljakuulutamist ning kollektiivse enesekaitse lepinguga ette nähtud kohustuste täitmiseks võib Vabariigi Valitsus esitada Riigikogule riigieelarve muutmise seaduse või lisaeelarve eelnõu ning otsustada vajaduse korral selle rakendamise kuni Riigikogu poolt küsimuse otsustamiseni, kusjuures enne Riigikogu poolt küsimuse otsustamist tehtavate kulude kogumaht ei tohi ületada kümnet protsenti jooksva aasta riigieelarve kulude mahust. Kui kõrgendatud kaitsevalmiduse või sõjaseisukorra ajal nähakse riigieelarve muutmise seaduse või lisaeelarve eelnõuga ette seaduses sätestatud toetus- või tasumäärade muutmise, esitatakse riigieelarve muutmise seaduse või lisaeelarve eelnõuga samal ajal asjakohase seaduse muutmise eelnõu.
[RT I, 12.03.2015, 1- jõust. 01.01.2016]

(2) Käesoleva seaduse § 43 lõikes 1 ja § 44 lõikes 1 nimetatud ajalisi piiranguid ei kohaldata, kui riigieelarve muutmise või lisaeelarve algatamise põhjuseks on:

1) krediidiasutustele, kindlustusandjatele või finantseerimisasutustele (edaspidi *finantsasutused*) likviidsus- või maksevõimega seotud raskusi või makse- ja arveldussüsteemides olulisi tõrkeid põhjustada võiva finantskriisi lahendamise või ennetamine;

2) välisriigi, euroala või selle liikmesriigi finantsstabiilsuse tagamine;

3) kaitsevalmiduse kõrgendamine, kollektiivse enesekaitse lepinguga ettenähtud kohustuste täitmine, eriolukorra, erakorralise seisukorra, sõjaseisukorra või mobilisatsiooni väljakuulutamine;

[RT I, 12.03.2015, 1- jõust. 01.01.2016]

4) käesoleva seaduse § 73 lõikes 1 nimetatud Riigikogu otsus.

(3) Kõrgendatud kaitsevalmiduse ja sõjaseisukorra ajal sellega seonduvate ülesannete täitmiseks, mobilisatsiooni läbiviimiseks või kollektiivse enesekaitse lepinguga ettenähtud kohustuste täitmiseks võib Vabariigi Valitsus valdkonna eest vastutava ministri ettepanekul esitada Riigikogule riigieelarve muutmise seaduse eelnõu, millega nähakse ette riigieelarve Kaitseministeeriumi valitsemisala kulude otstarbe muutmise, ning otsustada vajaduse korral Riigikogule esitatud eelnõu rakendamise kuni Riigikogu poolt küsimuse otsustamiseni.

[RT I, 12.03.2015, 1- jõust. 01.01.2016]

5. jagu

Riigieelarve seos kohaliku omavalitsuse üksuste eelarvetega

§ 46. Riigieelarve seos kohaliku omavalitsuse üksuste eelarvetega

(1) Riigieelarvest antakse kohaliku omavalitsuse üksustele toetust:

- 1) tasandusfondist;
- 2) toetusfondist;
- 3) juhtumipõhiselt konkreetse tegevuse või investeeringu toetamiseks.

(2) Kohaliku omavalitsuse üksuste ning üleriigiliste kohaliku omavalitsuse üksuste liitude esindajad ja Vabariigi Valitsuse esindajad peavad läbirääkimisi eesmärgiga kokku leppida järgmistes küsimustes:

- 1) edasiantavate maksude osa suurus ja laekumise põhimõtted;
- 2) käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud toetuste jaotamise alused, kasutamise tingimused, suuruse kujunemise põhimõtted ning suurus eelarvestrateegia perioodiks ja eelarveaastaks;
- 3) kohaliku omavalitsuse üksusele seadusega pandud riiklike ülesannete kulude katmise põhimõtted;
- 4) käesoleva lõike punktides 1 ja 2 nimetatud informatsiooni eelarvestrateegias ja riigieelarve eelnõus kajastamise meetodika;
- 5) finantsdistsipliini tagamise meetmed ja kohaliku omavalitsuse üksuste konsolideeritud eelarve puudujäägi või ülejäägi suurus eelarvestrateegia perioodiks;
- 6) käesoleva seaduse § 7 lõikes 2 nimetatud olukorra ilmnemisel meetmed kohaliku omavalitsuse üksustele, mis parandavad valitsussektori struktuurset eelarvepositsiooni.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud küsimustes saavutatud kokkulepped kajastuvad eelarvestrateegias, riigieelarve eelnõus, seaduseelnõus või mõnes muus õigusaktis. Küsimused, milles kokkulepet ei saavutata, otsustab Vabariigi Valitsus eelarvestrateegia ja riigieelarve eelnõu koostamisel.

(4) Läbirääkimistel sõlmitud kokkulepete ja poolte lahkarvamuste protokoll lisatakse eelarvestrateegiale või riigieelarve eelnõu seletuskirjale.

(5) Eelarvestrateegias esitatakse informatsioon kohaliku omavalitsuse üksustele edasiantavate maksude ning tasandusfondist ja toetusfondist määratavate toetuste eeldatavate suuruste kohta.

§ 47. Tasandusfond

(1) Tasandusfondi suurus ja jaotamise põhimõtted määratakse riigieelarvega.

(2) Tasandusfondi eesmärk on vahendite kasutamise tingimusi määramata ühtlustada kohaliku omavalitsuse üksuste ülesannete täitmise võimalusi. Tasandusfondi jaotamisel võetakse aluseks kohaliku omavalitsuse üksusele laekuv tulumaks ja maamaks, kohaliku omavalitsuse üksuse elanike arv ja muud kohaliku omavalitsuse üksuse erisused.

(3) Tasandusfondi jaotuse kohaliku omavalitsuse üksuste vahel kehtestab Vabariigi Valitsus korraldusega.

[RT I, 13.03.2014, 2- jõust. 01.01.2015]

§ 48. Toetusfond

(1) Toetusfondi suurus ja sellesse kuuluvad toetuste liigid määratakse riigieelarvega.

(2) Toetusfond on kohaliku omavalitsuse üksustele seaduses määratud sihtotstarbel ja tingimustel kasutamiseks või riigieelarves määratud sihtotstarbel antav toetus, mida jaotatakse ainult arvnäitajate alusel.

(3) Toetusfondi jaotamise aluseks olevad arvnäitajad ja nende arvestamise alused sätestatakse seadusega. Arvnäitajate väärtused määratakse riigieelarvega.

[RT I, 13.03.2014, 2- jõust. 01.01.2020 - jõustumine muudetud [RT I, 21.06.2016, 1]]

(4) Toetusfondi jaotamise ja kasutamise tingimused ja korra kehtestab Vabariigi Valitsusmäärusega.

[RT I, 13.03.2014, 2- jõust. 01.01.2015]

(5) Vabariigi Valitsus kehtestab käesoleva paragrahvi lõikes 4 nimetatud määrusega ka toetusfondi jaotamise aluseks olevad arvnäitajad, kui toetusfondis on riigieelarvega määratud üheaastase kestusega toetus, mille jaotamise aluseks olevad arvnäitajad ei ole seadusega sätestatud.
[RT I, 13.03.2014, 2- jõust. 01.01.2015]

(6) Toetusfondi jaotuse kohaliku omavalitsuse üksuste vahel kehtestab Vabariigi Valitsus korraldusega.
[RT I, 13.03.2014, 2- jõust. 01.01.2015]

§ 49. Tasandusfondi ja toetusfondi väljamaksed

(1) Käesoleva seaduse § 64 lõike 4 alusel kehtestatavas kassalise teenindamise eeskirjas sätestatakse käesoleva seaduse § 47 lõike 3 ja § 48 lõike 6 alusel kohaliku omavalitsuse üksusele määratud toetuste väljamaksmise ja toetuste avansiliste maksete tegemise tingimused ja kord.

(2) Kui Vabariigi Valitsus ei ole eelarveaasta alguseks kehtestanud käesoleva seaduse § 47 lõikes 3 ja § 48 lõikes 6 nimetatud jaotust, tehakse kuni selle kehtestamiseni kohaliku omavalitsuse üksustele piisavate rahaliste vahendite tagamiseks väljamakseid. Kohaliku omavalitsuse üksusele makstakse välja igal kuul kuni üks kaheteistkümnendik eelmisel eelarveaastal Vabariigi Valitsuse kinnitatud jaotuse alusel samaks otstarbeks eraldatud summast, arvestades riigieelarves jooksvaks eelarveaastaks kavandatud summaga või riigieelarve eelnõus kavandatud summaga, kui jooksva aasta riigieelarve on vastu võtmata.
[RT I, 13.03.2014, 2- jõust. 01.01.2015]

§ 50. Juhtumipõhine toetus

(1) Ministeerium annab riigieelarvega ministeeriumi valitsemisalale ettenähtud vahenditest kohaliku omavalitsuse üksusele sihtotstarbelist toetust investeeringuteks või tegevuskuludeks juhtumipõhiselt.

(2) Kohaliku omavalitsuse üksuse ja tema valitseva mõju all oleva üksuse investeeringu juhtumipõhiselt toetamisel, välja arvatud käesoleva seaduse § 53 lõikes 7 nimetatud juhul, peab olema õigusaktides määratud vähemalt:

- 1) toetuse andmise eesmärk;
  - 2) toetatavad tegevused;
  - 3) vajaduse korral omafinantseeringu määr;
  - 4) taotluse hindamise põhimõtted;
  - 5) toetuse väljamaksete tegemise kord;
  - 6) toetuse tagasinõudmise alused ja kord.
- [RT I, 13.03.2014, 2- jõust. 01.01.2017]

(3) **Minister võib kehtestada** käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud tingimustele vastava määruse ministeeriumi valitsemisalal eelarves ettenähtud vahenditest kohaliku omavalitsuse üksusele ja tema valitseva mõju all olevale üksusele juhtumipõhiselt investeeringutoetuse andmiseks.
[RT I, 13.03.2014, 2- jõust. 01.01.2017]

(4) Riigieelarvest antakse kohaliku omavalitsuse üksusele juhtumipõhist investeeringutoetust järgmistel tingimustel:

- 1) toetatav investeering peab tulenema kohaliku omavalitsuse üksuse arengukavast;
- 2) kohaliku omavalitsuse üksuse arengukava ja eelarvestrateegia peavad hõlmama vähemalt seaduses määratud perioodi;
- 3) omafinantseeringusse panustamisel peab kohaliku omavalitsuse üksus suutma tagada omafinantseeringut seaduses määratud tingimustel.

(5) Kui kohaliku omavalitsuse üksuselt või tema valitseva mõju all olevalt sõltuvalt üksuselt nõutakse investeeringu omafinantseeringu katmist, on investeeringutoetuse andmise eelduseks seadusega kehtestatud finantsdistsipliini meetmete rakendamine.

§ 51. Riikliku ülesande kulude katmine

(1) Kohaliku omavalitsuse üksusele seadusega pandud riikliku ülesande (edaspidi *riiklik ülesanne*) kulude katmise aluseks on keskmine arvatud kulu või tegelik kulu.

(2) Kui riikliku ülesande kulud kaetakse seaduses sätestatud arvnäitajate alusel, määratakse keskmise kulu arvutamise põhimõtted või tegeliku kulu hüvitamise põhimõtted käesoleva seaduse § 48 lõikes 4 nimetatud määruks.

(3) Kui riikliku ülesande kulud kaetakse ministeeriumi eelarvest juhtumipõhiselt, **kehtestab minister** määrusega:
1) riikliku ülesande kulude katmise keskmise kulu arvutamise või tegeliku kulu hüvitamise põhimõtted;
2) kulude katmise taotluse esitamise ja menetlemise korra.

(4) Riikliku ülesande kulude katmise ulatus igaks aastaks määratakse riigieelarvega.

(5) Riikliku ülesande kulude katmiseks antavad vahendid tuleb kavandada riigieelarves.

(6) Riigieelarve eelnõu seletuskirjas tuleb esitada informatsioon iga riikliku ülesande kulude katteks antavate vahendite suuruse ja nende andja kohta.
[RT I, 13.03.2014, 2- jõust. 01.01.2017]

§ 52. Toetusfondi ja juhtumipõhiste toetuste kasutamine

Kui toetuse andja ei ole ette näinud toetusfondi või juhtumipõhise toetuse kasutamata jäänud vahendite tagastamist riigieelarvesse, võib kohaliku omavalitsuse üksus neid kasutada järgmistel eelarveaastatel samal otstarbel.

5. peatükk Riigieelarve tulude laekumine, vahendite kasutamine ja kohustuste võtmine

1. jagu Riigieelarve vahendite kasutamine

§ 53. Riigieelarve vahendite kasutamise eeldused

(1) Ministeeriumi valitsemisalal on õigus kasutada riigieelarve vahendeid sihtotstarbeliselt ja ainult siis, kui vastavad vahendid on eelarves ette nähtud ja kui käesolevast seadusest ei tulene teisiti.

(2) Ministeeriumi valitsemisalal on õigus riigieelarve vahendeid kasutada ainult sama eelarveaasta jooksul, kui käesolevast seadusest või riigieelarvest ei tulene teisiti.
[RT I, 07.07.2017, 4- jõust. 17.07.2017]

(2¹) Ministril on tegevuspõhise liigenduse korral õigus muuta programmide vahel piirmääraga vahendite mahtusid kuni viie protsendi ulatuses valitsemisala kulumudeli kaudsete kulude mahust, kuid mitte rohkem kui 0,25 protsenti valitsemisala kõikidest piirmääraga vahenditest. Piirangut muudatuste tegemisele arvestatakse iga programmi kohta eraldi.
[RT I, 07.07.2017, 4- jõust. 01.01.2020]

(3) Ülekantud riigieelarve vahendeid võib kasutada riigieelarves määratud otstarbeks. Vahendite majanduslikku sisu võib ülekandmisel muuta vaid juhul, kui ei muutu kulu otstarve. Ülekantavate riigieelarve vahendite administratiivset liigendust ja majanduslikku sisu võib ülekandmisel muuta, kui see on seotud ministeeriumi valitsemisala riigiasutuse ümberkorraldamise või lõpetamisega.

(4) Otstarve käesoleva paragrahvi tähenduses on konkreetne tegevus, milleks on riigieelarves vahendid planeeritud.

(5) Tuludest sõltuvaid vahendeid on õigus kasutada pärast tulu tekkimist, välja arvatud käesoleva seaduse § 54 lõikes 1 sätestatud juhul.
[RT I, 07.07.2017, 4- jõust. 17.07.2017]

(6) Tehtud kulude hüvitamiseks laekunud välistoetuse ja välistoetuse kaasrahastamise vahendeid võib riigiasutus kasutada otstarbel, mis oli vahenditel, mida hüvitatavate kulude tegemiseks kasutati.

(7) Riigieelarves ministeeriumi valitsemisala täiendava eraldisena ettenähtud vahendite kasutamiseks sõlmitakse riigieelarve eraldise kasutamise leping riigiasutuse ning eraldist saava juriidilise isiku vahel, kui seaduses või selle alusel ei ole ette nähtud teisiti.

§ 53¹. Riigisiseste toetusprogrammide vahendite kasutamine

(1) Minister kehtestab määrusega tingimused ja korra ministeeriumi valitsemisala vahendite arvelt riigisisese toetusprogrammi elluviimiseks, toetusprogrammist vahendite saamiseks ning saadud vahendite kasutamiseks, kui nimetatud tingimused ja kord ei tulene muust õigusaktist.

(2) Minister võib volitada ministeeriumi valitsemisala vahendite arvelt riigisisese toetusprogrammi elluviimisega seotud haldusülesannet täitma riigi sihtasutuse, kohaldamata halduskoostöö seaduse § 5 lõikeid 2 ja 3, § 6 lõikeid 1 ja 2 ning § 14 lõiget 1. Niisuguse halduslepingu sõlmimisele, millega volitatakse riigi sihtasutust haldusülesannet täitma, ei kohaldata halduskoostöö seaduse § 13 ega § 14 lõiget 3.
[RT I, 07.07.2017, 4- jõust. 17.07.2017]

§ 54. Välisloetuse ja välisloetuse kaasrahastamise vahendite kasutamine enne nende laekumist

(1) Välisloetuse ning välisloetuse kaasrahastamise vahendeid võib riigiasutus Rahandusministeeriumi nõusolekul kasutada enne nende laekumist.

(2) Kui riigiasutus on teinud käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud vahendite arvel väljamakseid suuremas summas, kui laekub välisloetust või välisloetuse kaasrahastamise vahendeid, peab riigiasutus või tema kõrgemalseisev ministeerium, välisloetuse vahendaja tehtud väljamaksete puhul ministeerium, kelle vastutusalas on vastava välisloetuse väljamaksmise ülesande täitmine, katma puudujääva summa riigiasutuse või ministeeriumi valitsemisala eelarvelistest vahenditest või taotlema puudujäägi katmist Vabariigi Valitsuse reservist.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud vahendite kasutamise korra ja tingimused kehtestab valdkonna eest vastutav minister käesoleva seaduse § 64 lõike 4 alusel kehtestatavas kassalise teenindamise eeskirjas.

§ 55. Toetuse ja kaasrahastamise vahendite kasutamine

[RT I, 07.07.2017, 4- jõust. 17.07.2017]

Toetuse või välisloetuse riigieelarves ettenähtud kaasrahastamise vahendite andja peab tagama, et vahendite saaja kohustub kasutama saadud vahendeid ainult vahendite andja määratud otstarbel.

[RT I, 07.07.2017, 4- jõust. 17.07.2017]

§ 56. Muudatused riigieelarve vahendite kasutamisel

(1) Riigieelarvega kindlaks määratud vahendite kasutamise administratiivset ja majandusliku sisu järgi liigendust on võimalik muuta vaid riigieelarve muutmise või lisaeelarvega, kui käesolevast seadusest või riigieelarvest ei tulene teisiti.

(2) Vabariigi Valitsusel on õigus muuta riigieelarves määratud järgmiste vahendite administratiivset ja majandusliku sisu järgi liigendust:

1) välisloetuste ja kaasrahastamisega seotud vahendid;

[RT I, 07.07.2017, 4- jõust. 17.07.2017]

2) Kaitseministeeriumi valitsemisala vahendid rahvusvahelises sõjalises operatsioonis osalemise rahastamiseks;

3) ministeeriumi valitsemisala vahendid ministeeriumi valitsemisala riigiasutuse ümberkorraldamise või lõpetamisega seoses.

(3) Vabariigi Valitsusel on õigus muuta riigieelarves määratud kulu ja investeeringu majandusliku sisu järgi liigendust, kui muudatuse tingib asjaolu, et konkreetse tehingu tegemise käigus täpsustunud tingimuste tõttu klassifitseeritakse tehing põhivara arvelevõtmise reeglite kohaselt teisiti, kui riigieelarve koostamisel oli kavandatud.

(4) Vabariigi Valitsusel on õigus riigiasutuste ümberkorraldamisel ja lõpetamisel vähendada neile riigieelarves ettenähtud vahendeid ja suunata vabanevad summad Vabariigi Valitsuse reservi. Vabariigi Valitsuse reservi ei suunata toetusi, asutuse majandustegevusest laekunud tulusid ning varude ja põhivara müügist laekunud tulusid.

(5) Kui riigiasutuse tegevuse ümberkorraldamisel või lõpetamisel ei anta tema ülesandeid üle teisele riigiasutusele, suunatakse ümberkorraldatava või lõpetatava riigiasutuse kasutamata toetused, majandustegevusest laekunud tulud ning varude ja põhivara müügist laekunud tulud riigi tuludesse.

§ 57. Õppelaenude põhiosa kustutamise seotud vahendite kasutamine

[Kehtetu -RT I, 07.07.2017, 4- jõust. 17.07.2017]

§ 58. Vabariigi Valitsuse reservi vahendite kasutamine

(1) Vabariigi Valitsuse reservi vahendeid võib kasutada ettenägematuteks kuludeks, investeeringuteks ja finantseerimistehinguteks, mida ei ole võimalik riigieelarve eelnõu menetlemisel planeerida.

(1¹) Vabariigi Valitsuse reservis võib ette näha sihtotstarbelisi vahendeid Vabariigi Valitsuse heakskiidetud tegevuste rahastamiseks.

[RT I, 07.07.2017, 4- jõust. 01.01.2020]

(2) Vabariigi Valitsuse reservist vahendite eraldamise otsustab Vabariigi Valitsus.

(3) Vabariigi Valitsuse reservist vahendite eraldamise ja eraldatud vahendite kasutamise korra kehtestab Vabariigi Valitsusmäärusega.

(4) Vabariigi Valitsusel on õigus käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud määrusega volitada käesoleva paragrahvi lõikes 11 nimetatud sihtotstarbeliste vahendite eraldamist otsustama valdkonna eest vastutav minister. Valdkonna eest vastutav minister võib vahendeid eraldada ainult Vabariigi Valitsuse määratud sihtotstarbeks.

[RT I, 07.07.2017, 4- jõust. 01.01.2020]

17.07.2017 09:55

Veaparandus. Parandatud ülaindeks tekstilõigus „lõikes 1¹” tulenevalt Riigi Teataja seaduse § 10 lõikest 4.

§ 59. Tulude laekumise korraldus

Tulud laekuvad riigi likviidsete finantsvarade hulka, kui seaduses ei ole sätestatud teisiti.

§ 59¹. Riigieelarve vahendite ülekandmine

(1) Riigieelarve vahendite ülekandmine on riigieelarve vahendite kasutamise tähtaja pikendamine ühe eelarveaasta võrra (edaspidi *ülekandmine*).

(2) Ülekantud riigieelarve vahendeid võib kasutada riigieelarvega määratud otstarbeks. Vahendite administratiivset liigendust võib ülekandmisel muuta vaid juhul, kui ei muutu kulu otstarve. Ülekantavate riigieelarve vahendite tulemusvaldkondade ja programmide vahelist jaotust ning administratiivset liigendust võib ülekandmisel muuta, kui see on seotud ministeeriumi valitsemisala riigiasutuse, tulemusvaldkonna või programmi ümberkorraldamise või lõpetamisega.

(3) Riigieelarve vahendite ülekandmise tingimused ja korra kehtestab [Vabariigi Valitsus](#)määrusega. [RT I, 07.07.2017, 4- jõust. 01.01.2020]

2. jagu

Kohustuste võtmine, riigi antav laen ja riigigarantii

§ 60. Kohustuste võtmine

(1) Riigiasutusel on õigus võtta kohustusi ainult siis, kui talle on riigieelarves või selle alusel kinnitatud eelarves kohustuse täitmiseks vahendid ette nähtud.

(2) Kui käesolevast seadusest ei tulene teisiti, on riigiasutusel keelatud:

- 1) võtta riigile võlakohustusi;
- 2) anda riigigarantiid või muud tagatist;
- 3) anda laenu;
- 4) teha annetusi;
- 5) omandada finantsvara, välja arvatud riigi eraõiguslikes juriidilistes isikutes osalemine riigivara seaduse alusel;
- 6) teha tehinguid kapitalirendi tingimustel, sõlmida kontsessioonilepinguid ja teha muid selliseid tehinguid, kui riigieelarvega ei ole selleks luba antud. [RT I, 01.07.2017, 1- jõust. 01.09.2017]

(3) Käesoleva paragrahvi lõike 2 punktis 6 nimetatud loa andmisel peab riigieelarvega kindlaks määrama:

- 1) tehingu eesmärgi;
- 2) riigile võetava kohustuse suuruse, ühel eelarveaastal tasumisele kuuluvate maksete suuruse ja maksete suuruse muutmise tingimused;
- 3) riigile võetava kohustuse tähtaja;
- 4) muud olulised tehingu tingimused.

(4) Minister võib ministeeriumi valitsemisala riigiasutustel lubada võtta rahalisi kohustusi eelseisvateks eelarveaastateks tingimusel, et ühelgi eelseisval eelarveaastal ei ületa nende ministeeriumi valitsemisala täidetavate rahaliste kohustuste maht 50 protsenti ministeeriumi valitsemisala vastava eelseisva eelarveaasta kululae piirmääraga vahenditest.

(5) Valdkonna eest vastutava ministri ettepanekul võib Vabariigi Valitsus suurendada ministeeriumi valitsemisala eelseisva eelarveaasta rahaliste kohustuste võtmise maksimaalset määra, mis on sätestatud käesoleva paragrahvi lõikes 4, kuid mitte rohkem kui 80 protsendini ministeeriumi valitsemisala vastava eelseisva eelarveaasta kululae piirmääraga vahenditest. Riigieelarvega võib Vabariigi Valitsusele anda õiguse lubada ministeeriumi valitsemisalale rahaliste kohustuste võtmist käesolevas lõikes sätestatust suuremas matus.

(6) Põhiseaduslikud institutsioonid ja nende haldusala asutused lähtuvad eelseisvateks eelarveaastateks rahaliste kohustuste võtmisel käesoleva paragrahvi lõikest 4, kui riigieelarvega ei ole kindlaks määratud teisiti.

(7) Riigikogu otsustab finantsasutustele likviidsus- või maksevõimega seotud raskusi või makse- ja arveldussüsteemides olulisi tõrkeid põhjustada võiva finantskriisi lahendamiseks või ennetamiseks aktsiate, osade ja muude osaluste ning muu finantsvara omandamise ning välisriigi, euroala või selle liikmesriigi finantsstabiilsuse tagamiseks makstavate summadega seoses kohustuste võtmise või finantseerimistehingute tegemise riigieelarves ettenähtust suuremas ulatuses. Pärast otsuse tegemist esitab Vabariigi Valitsus Riigikogule

riigieelarve muutmise või lisaelarve eelnõu. Riigieelarve muutmise või lisaelarve eelnõu menetlemine ei takista Riigikogu otsuse rakendamist.

§ 61. Riigi antav laen ja riigigarantii

(1) Riik võib anda laenu või riigigarantii:

- 1) avalike ülesannete täitmiseks;
- 2) finantsasutusele või finantsasutuse kohustuste tagamiseks, et lahendada või ennetada likviidsus- või maksevõimega seotud raskusi või makse- ja arveldussüsteemides olulisi tõrkeid põhjustada võivat finantskriisi;
- 3) käesoleva seaduse § 67 lõikes 1 nimetatud isikutele, kelle raha riik hoiab ja paigutab, või nende kohustuste tagamiseks;
- 4) äriühingule või äriühingu kohustuste tagamiseks, kui riigil on äriühingus enamusotsustusõigus ja kui see on vajalik riigi huvide tagamiseks sellises äriühingus osalemisel;
- 5) välisriigi, euroala või selle liikmesriigi finantsstabiilsuse tagamiseks.

(2) Riigi poolt laenu andmine on laenulepingu või krediidlepingu alusel rahasumma või krediidi andmine teise isiku käsutusse või laenusaaaja emiteeritud võlakirjade omandamine.

(3) Riigigarantii on riigi poolt käesoleva või muu seaduse alusel antav garantii või muu tagatis, välja arvatud käesoleva seaduse § 69 lõikes 1 nimetatud lühiajaline laen väärtpaberite tagatisel ja § 70 lõikes 4 nimetatud riigi võlakohustustega seotud tuletistehingute tegemisel finantsriskide juhtimise eesmärgil antud tagatis.

(4) Laenu või riigigarantii annab Riigikogu Vabariigi Valitsuse ettepanekul, kui seaduses ei ole sätestatud teisiti. Vabariigi Valitsus võib anda laenu või käesoleva seaduse alusel riigigarantii käesoleva paragrahvi lõike 5 kohaselt määratud ulatuses lõikes 7 nimetatud isikutele või nende kohustuste tagamiseks.

(4¹) Vabariigi Valitsus võib anda laenu või käesoleva seaduse alusel riigigarantii tähtajaga kuni 30 aastat riigieelarvega määratud suurima lubatud jäägi ulatuses järgmistele Eestis asuvatele või Eestis tegutsevatele isikutele või nende kohustuste tagamiseks:

- 1) avalik-õiguslik juriidiline isik;
- 2) äriühing, milles riigil on enamusotsustusõigus;
- 3) riigi asutatud sihtasutus;
- 4) finantsasutus.

[RT I, 07.07.2017, 4- jõust. 01.01.2018]

(4²) Valdkonna eest vastutav minister võib anda laenu arvelduskrediidlepingu alusel Eestis asuvale või Eestis tegutsevale riigi asutatud sihtasutusele riigieelarvega määratud suurima lubatud jäägi ja maksimaalse laenusumma ulatuses kuni kolmeks aastaks.

[RT I, 07.07.2017, 4- jõust. 01.01.2018]

(5) Vabariigi Valitsuse antavate laenude ja käesoleva seaduse alusel antavate riigigarantiide suurim lubatud jääk määratakse riigieelarvega. Nimetatud suurima lubatud jäägi määramisel tuleb arvesse võtta antud laenude, garantiide ja tagastatava toetuse summat ning nende andmise prognoositavat vajadust.

(6) Vabariigi Valitsuse antava laenu või käesoleva seaduse alusel antava riigigarantii tähtaeg võib olla kuni 30 aastat. Vabariigi Valitsuse antava laenu intressimäär ei tohi olla madalam intressimäärast, millega riigil oleks laenulepingu sõlmimise ajal võimalik sarnastel tingimustel võlakohustusi võtta.

(7) Isik, kellele Vabariigi Valitsus võib anda laenu või kelle kohustusi käesoleva seaduse alusel riigigarantiiga tagada, on Eestis asuv või tegutsev:

- 1) avalik-õiguslik juriidiline isik;
- 2) äriühing, milles riigil on enamusotsustusõigus;
- 3) riigi asutatud sihtasutus;
- 4) finantsasutus.

(8) Pärast Riigikogu või Vabariigi Valitsuse poolt laenu või käesoleva seaduse alusel riigigarantii andmise otsustamist sõlmib laenu või riigigarantii andmiseks vajalikud lepingud, teeb tehingud ja korraldab nende täitmist Rahandusministeerium.

(9) Laenu ja käesoleva seaduse alusel riigigarantii taotlemise ja andmise korra ning täpsemad tingimused kehtestab Vabariigi Valitsusmäärusega.

§ 62. Riigigarantii ja laenu andmise otsus

(1) Riigigarantii andmise otsus peab sisaldama vähemalt järgmisi andmeid:

- 1) riigigarantii saaja või garanteeritav isik;
- 2) riigigarantii sihtotstarve või eesmärk;
- 3) riigigarantii summa ja valuuta;
- 4) riigigarantii tähtaeg;
- 5) riigigarantii preemia.

(2) Laenu andmise otsus peab sisaldama vähemalt järgmisi andmeid:

- 1) laenusaja;
- 2) laenusumma sihtotstarve või eesmärk;
- 3) laenusumma suurus;
- 4) laenu tähtaeg.

§ 63. Tagastatava toetuse andmine riigitulundusasutusele

(1) Rahandusministeeriumil on õigus käesoleva seaduse § 61 lõikes 5 nimetatud Vabariigi Valitsuse antavate laenude ja riigigarantiide suurima lubatud jäägi arvel anda riigitulundusasutusele tagastatavat toetust.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud tagastatava toetuse suuruse ning selle väljamaksmise ja tagastamise täpsed tingimused ja korra ning toetuse kasutamise eest makstava tasu suuruse ja maksmise täpsed tingimused ja korra otsustab valdkonna eest vastutav minister.

3. jagu Riigiasutuste kassaline teenindamine

§ 64. Riigiasutuste kassaline teenindamine

(1) Riigiasutuste makseid ja arveldusi teeb ning neile vahendab makseteenuseid (edaspidi *kassaline teenindamine*) Rahandusministeerium.

(2) Riigiasutusel ei või olla krediidi- või finantseerimisasutuses oma arveldus- ja maksekontot, välja arvatud, kui selleks on loa andnud Rahandusministeerium. Loa andmisel võib Rahandusministeerium riigiasutusele seada tingimusi sellise konto kasutamiseks.

(3) Kui riigieelarve tulude laekumise kord ei ole seadusega või selle alusel kindlaks määratud, kehtestab selle valdkonna eest vastutav minister käesoleva paragrahvi lõike 4 alusel kehtestatavas kassalise teenindamise eeskirjas.

(4) Kassalise teenindamise eeskirja kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#)määrusega.

(5) Rahandusministeerium tagab kassalise teenindamise toimepidevuse. Arveldussüsteemide häirete korral on Rahandusministeeriumil kohustus tagada riigieelarvest maksete ja arvelduste tegemine.

(6) Valdkonna eest vastutav minister kehtestab käesoleva paragrahvi lõikes 4 nimetatud määrusega riigieelarve väljamaksete tingimused arveldussüsteemide häirete korral ja käesoleva seaduse § 66 lõikes 4 nimetatud juhul selliselt, et on tagatud:

- 1) riigi toimimine hädaolukorras, erakorralises seisukorras, eriolukorras ja sõjaolukorras;
- 2) riigi võlakohustuste ja muude selliste kohustuste täitmine, mille täitmata jätmine võib kaasa tuua riigi võlakohustuste ennetähtaegse tagasimaksmise kohustuse või ohustada riigile võlakohustuste võtmist;
- 3) pensionide ja muude sotsiaaltoetuste väljamaksmine;
- 4) sotsiaalkindlustusfondidele ja kohaliku omavalitsuse üksustele edasiantava maksu väljamaksmine;
- 5) väljamaksed põhiseaduslikele institutsioonidele ja nende haldusala asutustele.

6. peatükk Riigi rahavoog ja stabiliseerimisreserv

1. jagu Riigi rahavoo juhtimine

§ 65. Riigi rahavoo juhtimine

(1) Riigi rahavoo juhtimine on riigi likviidsete finantsvaradega tehingute tegemine, riigile võlakohustuste võtmine ja nimetatud tegevustega seonduvate finantsriskide juhtimine eesmärgiga tagada piisavate vahendite olemasolu väljamaksete tegemiseks.

[RT I, 07.07.2017, 4- jõust. 17.07.2017]

(2) Riigi likviidsed finantsvarad on riigile kuuluv või riigi hoitav raha, väärtpaberid ja muu finantsvara, mis ei kuulu stabiliseerimisreservi.

(3) Riigi rahavoo juhib Rahandusministeerium.

§ 66. Riigi rahavoo juhtimise põhimõtted

(1) Riigi likviidsete finantsvarade maht ja võlakohustuste võtmise võimalus peavad olema sellised, et oleks tagatud riigi ja käesoleva seaduse §-s 67 nimetatud teiste isikute väljamaksete tegemine. Riigi likviidsete varade mahu ja võlakohustuste võtmise võimaluse piisavuse hindamisel arvestatakse riigi potentsiaalsete kohustuste realiseerumise tõenäosust ja riigi võlakohustustega seotud maksete täitmise vajadust.

(2) Raha, väärtpaberite ja muu finantsvaraga tehingute tegemisel tuleb lähtuda konservatiivsetest investeerimis põhimõtetest, et tagada finantsvara likviidsus, väärtuse säilivus ja tulu teenimine.

(3) Rahandusministeeriumile ei kohaldata riigi rahavoo juhtimisel käesoleva seaduse §-s 60 sätestatud kohustuste võtmise piiranguid, kui seaduses ei ole sätestatud teisiti.

(4) Ulatusliku või kiire majanduslanguse korral, finantskriisi ajal või tulude kavandatust väiksema laekumise korral on valdkonna eest vastutaval ministril õigus ajutiselt piirata riigieelarves ettenähtud väljamaksete tegemist ja kohustuste võtmist, teavitades sellest Vabariigi Valitsust. Väljamaksete tegemisel lähtutakse sellisel juhul käesoleva seaduse § 64 lõikes 6 sätestatud maksete tingimustest.
[RT I, 07.07.2017, 4- jõust. 17.07.2017]

(5) Riigi rahavoo juhtimise põhimõtted kehtestab [Vabariigi Valitsusmäärusega](#).

§ 67. Teiste isikute raha hoidmine ja paigutamine

(1) Rahandusministeeriumil on õigus seaduse või lepingu alusel hoida ja paigutada avalik-õiguslike juriidiliste isikute, riigi asutatud või riigi osalusega eraõiguslike juriidiliste isikute ning riigi haldusülesandeid täitvate eraõiguslike juriidiliste isikute raha, teha nende makseid ja arveldusi ning vahendada neile makseteenuseid.

(2) Rahandusministeeriumil on õigus käesoleva paragrahvi lõike 1 kohaselt hoitavat raha kasutada, kuid ta peab võimaldama käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud isikutel igal ajal neile kuuluvate vahendite arvel teha väljamakseid neile õigusaktidega pandud ülesannete täitmiseks. Väljamaksete tegemisel ei kohaldata käesoleva seaduse § 64 lõiget 6. Nimetatud isikute maksete ja arvelduste tegemisele ning neile makseteenuste vahendamisele kohaldatakse käesoleva seaduse § 64 lõikes 4 nimetatud kassalise teenindamise eeskirja.
[RT I, 07.07.2017, 4- jõust. 17.07.2017]

(3) Riigiasutusel on õigus seaduses sätestatud juhul, tingimustel ja korras hoida teise isiku raha. Käesolevas lõikes nimetatud isikule väljamaksete tegemisel ei kohaldata käesoleva seaduse § 64 lõiget 6.

(4) Riigi rahavoogu ning käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 3 nimetatud isikute raha hoidmise ja paigutamise seotud rahavoogu juhib Rahandusministeerium käesoleva seaduse § 66 lõikes 5 nimetatud põhimõtete alusel ühtse tervikuna, tasakaalustades isikute positiivseid ja negatiivseid rahavooge.

2. jagu

Riigi likviidsete finantsvarade kasutamine

§ 68. Potentsiaalsete kohustuste täitmine

(1) Valdkonna eest vastutav minister korraldab käesoleva seaduse alusel antud riigigarantiidest tulenevate rahaliste kohustuste täitmise riigi likviidsete finantsvarade arvel.

(2) Valdkonna eest vastutav minister korraldab nende rahvusvaheliste finantsinstitutsioonide, mille liikmeks või osanikuks riik on, nõudmisel sissemakstava osaluse kohase tasumise või riigi poolt neile väljastatud võlakirjadest tulenevate rahaliste kohustuste kohase täitmise riigi likviidsete finantsvarade arvel, kui seaduses ei ole sätestatud teisiti.

(3) Vabariigi Valitsus või Vabariigi Valitsuse volitusel valdkonna eest vastutav minister otsustab nende käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud riigi antud tagatistest ning kohtuotsustest ja -määrustest tulenevate rahaliste kohustuste, mille täitmiseks ei ole riigieelarves vahendeid ette nähtud ja mida pole võimalik täita Vabariigi Valitsuse reservi vahendite arvel, täitmise riigi likviidsete finantsvarade arvel.

3. jagu

Riigi võlakohustused

§ 69. Riigi võlakohustused

(1) Riigi võlakohustused käesoleva seaduse tähenduses on riigi rahavoo juhtimiseks võetavad laenud, arvelduskrediidid, lühiajalised laenud väärtpaberite tagatisel, emiteeritavad võlakirjad ning sõlmitavad väärtpaberite müügi- ja tagasiostutehingud.
[RT I, 07.07.2017, 4- jõust. 17.07.2017]

(2) Riigi võlakohustuste suurim lubatud jääk määratakse riigieelarvega.

(3) Riigi võlakohustuste suurima lubatud jäägi määramisel võetakse arvesse:

- 1) võetud laenude jääk;
- 2) riigieelarve kulude, investeeringute ja finantseerimistehingute rahastamise vajadus;
- 3) riigi võlakohustuste täitmise ja refinantseerimise vajadus;
- 4) võimalik laenude andmise vajadus;
- 5) riigi potentsiaalsete kohustuste realiseerumise tõenäosus.

(4) Riigieelarvega määratud riigi võlakohustuste suurimat lubatud jääki ei kohaldata sõjaseisukorra ajal võlakohustuste võtmisel.

(5) Riigikogu otsustab finantsasutustele likviidsus- või maksevõimega seotud raskusi või makse- ja arveldussüsteemides olulisi tõrkeid põhjustada võiva finantskriisi lahendamiseks või ennetamiseks või välisriigi, euroala või selle liikmesriigi finantsstabiilsuse tagamiseks aktsiate, osade ja muude osaluste ning muu finantsvara omandamise eesmärgil riigile võlakohustuste võtmise käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud võlakohustuste suurimast lubatud jäägist suuremas ulatuses. Pärast otsuse tegemist esitab Vabariigi Valitsus Riigikogule lisaelarve või riigieelarve muutmise eelnõu. Lisaelarve või riigieelarve muutmise eelnõu menetlemine ei takista Riigikogu otsuse rakendamist.

§ 70. Võlakohustuste võtmine

(1) Riigile võlakohustuse võtmisel tuleb tagada võlakohustustega kaasnevate finantsriskide ja -kulu suhe, mis oleks kooskõlas riigi võlakohustuste täitmise võimekusega nii lühi- kui ka pikaajalisel perioodil.

(2) Rahandusministeeriumil on lubatud võtta riigile võlakohustusi käesoleva seaduse § 69 lõikes 2 nimetatud riigi võlakohustuste suurima lubatud jäägi ulatuses. Loa nimetatud jäägist suuremas ulatuses riigile võlakohustuste võtmiseks annab Riigikogu Vabariigi Valitsuse ettepanekul.

(3) Võlakohustuste võtmisega seotud lepingud sõlmib, tehingud teeb ja nende täitmist korraldab Rahandusministeerium.

(4) Rahandusministeerium juhhib riigi võlakohustustega kaasnevaid finantsriske. Rahandusministeeriumil on õigus riigi võlakohustustega seotud tuletistehingute tegemisel finantsriskide juhtimise eesmärgil nõuda ja anda tagatisi.

(5) Riigile võlakohustuste võtmise tingimused kehtestab [Vabariigi Valitsus](#)määrusega.

(6) Riigi võlakohustustega seotud finantsriskide juhtimise põhimõtted kehtestab Vabariigi Valitsus käesoleva seaduse § 66 lõikes 5 nimetatud määrusega.

4. jagu

Stabiliseerimisreserv

§ 71. Stabiliseerimisreserv

(1) Stabiliseerimisreserv on riigi rahalistest vahenditest moodustatud finantsreserv selliste kulude, investeeringute ja finantseerimistehingute rahastamiseks, mille eesmärk on:

- 1) üldmajanduslike riskide vähendamine;
- 2) sotsiaal-majanduslike kriiside vältimine või leevendamine;
- 3) eriolukorra, erakorralise seisukorra, sõjaseisukorra või muu erakorralise olukorra või olulise mõjuga kriisi lahendamine või ennetamine või kollektiivse enesekaitse lepingus ettenähtud kohustuste täitmine;
- 4) finantsasutustele likviidsus- või maksevõimega seotud raskusi või makse- ja arveldussüsteemides olulisi tõrkeid põhjustada võiva finantskriisi lahendamine või ennetamine.

(2) Stabiliseerimisreservi kantakse:

- 1) riigieelarves selleks ettenähtud vahendid;
- 2) riigi konsolideerimata rahavoolise ülejäägi jaotamise otsuse kohaselt stabiliseerimisreservi kantavad vahendid;
- 3) riigivara erastamisest saadud tulu vastavalt seadusele;
- 4) riigieelarvesse Eesti Panga kasumist tehtud eraldised;
- 5) stabiliseerimisreservi haldamisel saadud tulu;
- 6) muud seaduses sätestatud vahendid.

§ 72. Stabiliseerimisreservi haldamine

- (1) Stabiliseerimisreservi haldamine on stabiliseerimisreservi vahendite hoidmine ja paigutamine.
- (2) Stabiliseerimisreservi haldamist korraldab Rahandusministeerium.
- (3) Stabiliseerimisreservi haldamise eesmärk on stabiliseerimisreservi vahendite väärtuse ja likviidsuse säilitamine ning kehtestatud piirangute raames maksimaalse tulu saamine.
- (4) Stabiliseerimisreservi haldamise ja sellega seonduvate finantsriskide juhtimise põhimõtted kehtestab Vabariigi Valitsusmäärusega.

§ 73. Stabiliseerimisreservi vahendite kasutamine

- (1) Stabiliseerimisreservi vahendite kasutusele võtmise otsustab Riigikogu Vabariigi Valitsuse ettepanekul. Pärast otsuse tegemist esitab Vabariigi Valitsus Riigikogule lisaelarve või riigieelarve muutmise eelnõu. Lisaelarve või riigieelarve muutmise eelnõu menetlemine ei takista Riigikogu otsuse rakendamist.
- (2) Ulatusliku või kiire majanduslanguse korral või finantskriisi ajal võib Rahandusministeerium Vabariigi Valitsuse nõusolekul stabiliseerimisreservi vahendite arvel ostetud väärtpapereid kasutada kuni kuus kuud riigi võlakohustuste tagamiseks. Selle õiguse kasutamisest teavitab Rahandusministeerium viivitamata Riigikogu.

§ 74. Stabiliseerimisreservi aruandlus

- (1) Rahandusministeerium esitab Riigikontrollile, Vabariigi Valitsusele ja Riigikogu rahanduskomisjonile hiljemalt iga kvartali kümnendal tööpäeval aruande stabiliseerimisreservi varade koosseisu ja väärtuse kohta eelmise kvartali viimase tööpäeva seisuga.
- (2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud aruandes esitatakse vähemalt:
  - 1) stabiliseerimisreservi varade turuväärtus ja selle muutus võrreldes aruandeperioodile eelneva kvartali lõpu ja aruandeaasta algusega;
  - 2) stabiliseerimisreservi sissemaksed ja väljamaksed koondsummadena;
  - 3) stabiliseerimisreservi tulusus;
  - 4) ülevaade stabiliseerimisreservi paigutuste struktuurist finantsvarade, suurimate emitentide ja krediidasutuste, krediidireitingute, valuuta ja sektorite kaupa;
  - 5) stabiliseerimisreservi investeringute keskmine kestus.
- (3) Rahandusministeerium avaldab käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud aruande oma kodulehel pärast Vabariigi Valitsuse istungit, kus aruannet arutati.

7. peatükk Riigiasutuste finantsdistsipliini tagamine

1. jagu Riigieelarve täitmise kontroll

§ 75. Riigieelarve täitmise jälgimine

Rahandusministeerium jälgib riigieelarve täitmist ja annab sellest Vabariigi Valitsusele ülevaate vähemalt kaks korda aastas.

§ 76. Finantskontrollisüsteem

- (1) Finantskontrollisüsteem on sisekontrollisüsteemi osa, mis hõlmab riigiasutuse eelarvevahendite planeerimist, kasutamist ja kasutamise kontrollimist. Finantskontrollisüsteemi eesmärk on tagada riigieelarve vahendite säästlik, tõhus, mõjus, õiguspärane ja läbipaistev kasutamine.
- (2) Finantskontrollisüsteemi rakendamise ja selle tulemuslikkuse eest vastutab riigiasutuse juht.

2. jagu Aruandlus

§ 77. Riigi majandusaasta aruanded ja nende auditeerimine

- (1) Riigi majandusaasta aruanded on Riigikontrolli majandusaasta aruanne ja riigi majandusaasta koondaruanne. Aruanded koostatakse vastavalt raamatupidamise seadusele.
[RT I, 30.12.2015, 4- jõust. 01.01.2016]

(2) Riigi majandusaasta koondaruande osaks oleva raamatupidamise aastaaruande auditi teeb Riigikontroll. Riigi tehingute seaduslikkust kontrollib Riigikontroll.
[RT I, 30.12.2015, 4- jõust. 01.01.2016]

(3) Riigikontrolli raamatupidamise aastaaruande auditi teeb ja tehingute seaduslikkust kontrollib Riigikogu poolt vastavalt Riigikontrolli seadusele määratud audiitorettevõtja.

(4) Riigikontroll võib käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud auditi või tehingute seaduslikkuse kontrolli käigus toetuda riigi konsolideerimisgrupi üksuse raamatupidamise aastaaruande auditis või tehingute seaduslikkuse kontrolli põhjal audiitortegevuse seaduse § 54 tähenduses vormistatud vandeaudiitori aruandes avaldatule.

§ 78. Riigiraamatupidamiskohustuslase majandusaasta aruande esitamine, audiitorkontroll ja kinnitamine

[Kehtetu -RT I, 30.12.2015, 4- jõust. 01.01.2016]

§ 79. Riigi majandusaasta koondaruande audiitorkontroll ja Riigikogule esitamine

(1) Rahandusministeerium esitab riigi majandusaasta koondaruande Riigikontrollile hiljemalt aruandeaastale järgneva aasta 30. juunil. Riigikontrollile esitatud aruanne avalikustatakse Rahandusministeeriumi kodulehel viivitamata pärast aruande esitamist. Audiitorkontrolli käigus võib Rahandusministeerium teha aruandesse parandusi ja täiendusi.

(2) Riigikontroll lõpetab riigi majandusaasta koondaruande raamatupidamise aastaaruande auditi ja tehingute seaduslikkuse kontrolli hiljemalt aruandeaastale järgneva aasta 31. augustil.

(3) Riigi majandusaasta koondaruande koos otsuse eelnõuga riigi konsolideerimata rahavoolise ülejäägi jaotamise kohta ning riigi majandusaasta koondaruande raamatupidamise aastaaruande auditi ja tehingute seaduslikkuse kontrolli kohta avaldatava Riigikontrolli kontrolliaruande esitab Rahandusministeerium Vabariigi Valitsusele heakskiitmiseks seitsme tööpäeva jooksul pärast Riigikontrollilt aruande saamist ja avalikustab selle oma kodulehel viivitamata pärast Vabariigi Valitsuse esitamist. Vabariigi Valitsus esitab riigi majandusaasta heakskiidetud koondaruande Riigikogule kinnitamiseks koos otsuse eelnõuga riigi konsolideeritava rahavoolise ülejäägi jaotamise kohta. Riigi majandusaasta koondaruandele lisatakse Riigikontrolli kontrolliaruanne.

(4) Otsus riigi konsolideerimata rahavoolise ülejäägi jaotamise kohta koostatakse raamatupidamise seaduses sätestatu kohaselt.

(5) [Kehtetu -RT I, 07.07.2017, 4- jõust. 17.07.2017]

8. peatükk Rakendussätted

1. jagu Üleminekusätted

§ 80. Käesoleva seaduse §-de 20, 48 ja 60 rakendamine

(1) Kuni käesoleva seaduse jõustumiseni kehtinud riigieelarve seaduse § 10 lõike 2 alusel antud määruskehtib pärast käesoleva seaduse jõustumist niivõrd, kui võrd ta ei ole vastuolus käesoleva seadusega, kuni selle kehtetuks tunnistamiseni käesoleva seaduse § 20 lõikes 5 nimetatud määrusega.

(2) Riigieelarves ministeeriumi valitsemisalas kavandatud toetusfondi vahendite jaotamisele kohaldatakse käesoleva seaduse § 48 lõike 4 alusel kehtestatavat määrust alates 2017. aasta 1. jaanuarist.

(3) Käesoleva seaduse § 60 lõiget 3 kohaldatakse esmakordselt 2015. aasta riigieelarve seaduse suhtes.

§ 81. 2014. aasta riigieelarvega seotud erisused

(1) Käesoleva seaduse jõustumisest alates ei kohaldata 2014. aasta riigieelarve seaduse § 2 lõiget 12 ning §-e 4, 6–10, 12, 14 ja 16.

(2) Käesoleva seaduse § 69 lõikes 2 nimetatud riigi võlakohustuste suurim lubatud kogujääk on 2014. aastal 2 500 000 000 eurot.

(3) Käesoleva seaduse § 61 lõikes 5 nimetatud Vabariigi Valitsuse antavate laenude ja riigigarantiide suurim lubatud jääk 2014. aastal on 610 000 000 eurot.

§ 81¹. 2020. aasta riigieelarvega seotud erisused

(1) Käesoleva seaduse § 33¹ lõiget 5 kohaldatakse esmakordselt 2020. aasta riigieelarve seaduse suhtes.

(2) Käesoleva seaduse § 25¹, § 26 lõigete 1, 2, 3, 5 ja 6, § 29 lõigete 2 ja 3, § 30, § 31 lõigete 2 ja 3, § 32 lõike 4, §-de 33¹, 34, 34¹, 34² ja 35–37, § 38 lõike 3 ning § 58 lõigete 1 ja 1¹ 2020. aasta 1. jaanuaril jõustuvaid redaktsioone kohaldatakse esmakordselt 2020. aasta riigieelarve seaduse suhtes.
[RT I, 07.07.2017, 4- jõust. 17.07.2017]

2. jagu Seaduste muutmine ja kehtetuks tunnistamine

§ 82.–§ 125.[Käesolevast tekstist välja jäetud.]

3. jagu Seaduse jõustumine

§ 126. Seaduse jõustumine

(1) Käesoleva seaduse § 47 lõige 3, § 48 lõiked 4–6 ja § 49 jõustuvad 2015. aasta 1. jaanuaril.

(2) Käesoleva seaduse § 50 lõiked 2 ja 3 ning § 51 jõustuvad 2017. aasta 1. jaanuaril.
[RT I, 21.06.2016, 1- jõust. 01.07.2016]

(3) Käesoleva seaduse §-d 108 ja 120 jõustuvad 2019. aasta 1. jaanuaril.

(4) Käesoleva seaduse § 48 lõige 3 ning § 110 jõustuvad 2020. aasta 1. jaanuaril.
[RT I, 21.06.2016, 1- jõust. 01.07.2016]

¹Nõukogu direktiiv 2011/85/EL liikmesriikide eelarveraamistiku nõuete kohta (ELT L 306, 23.11.2011, lk 41–47).